

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
PROVINCIAL ELECTRICITY AUTHORITY

คู่มือปฏิบัติการ
กรณีเหตุการณ์ไม่ปกติ
พ.ศ. 2565

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

คำนำ

สาธารณภัยหรือภัยพิบัติ นับว่าเป็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ และเป็นภัยคุกคามที่สร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ในปัจจุบันผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภาวะโลกร้อน รวมทั้งการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร และการขยายตัวของเขตเมืองเข้าไปยังพื้นที่ที่มีความเสี่ยงจากสาธารณภัยมากขึ้น ทำให้สาธารณภัยมีความถี่และแนวโน้มรุนแรงเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งการรับมือกับสาธารณภัยก็มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นตามไปด้วย คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติอนุมัติแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2558 เพื่อให้ทุกหน่วยงานใช้เป็นแผนแม่บท (Master Plan) ในการจัดการสาธารณภัยของประเทศ โดยเป็นกรอบและทิศทางในการปฏิบัติการด้านสาธารณภัยให้แก่ประเทศไทย ซึ่งให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการสาธารณภัยจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในระดับต่าง ๆ

ดังนั้นการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจึงได้ปรับปรุงคู่มือปฏิบัติการกรณีเหตุการณ์ไม่ปกติ เพื่อใช้เป็นแนวทางเตรียมความพร้อม ป้องกัน แก้ไข และฟื้นฟู ผลกระทบอันเกิดจากเหตุการณ์ไม่ปกติ พร้อมทั้งเป็นการสร้างความพร้อมให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โดยการเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรและข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญ ขั้นตอนการปฏิบัติ การอบรมและการฝึกซ้อมให้บุคลากรได้มีการเรียนรู้และเข้าใจในภารกิจ บทบาท และหน้าที่ในทุกขั้นตอนการปฏิบัติงานในภาวะเหตุการณ์ไม่ปกติ รวมไปถึงการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก เพื่อรองรับเหตุการณ์ไม่ปกติที่จะเกิดขึ้น ให้สามารถติดตาม เฝ้าระวัง ระดมสรรพกำลัง ช่วยเหลือสนับสนุนให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ และตอบสนองต่อเหตุการณ์ไม่ปกติที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ข้อมูลทั่วไป.....	1
1.2 เขตพื้นที่รับผิดชอบของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค.....	1
1.3 ที่มาและความสำคัญ.....	3
1.4 วัตถุประสงค์.....	4
1.5 เป้าหมาย.....	4
บทที่ 2 หลักการจัดการสาธารณสุขตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558	5
2.1 สาธารณภัยของประเทศไทย.....	5
2.2 ขอบเขตของสาธารณภัย.....	5
2.3 ความเสี่ยงจากสาธารณภัย.....	6
2.4 วงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย.....	6
2.5 ระบบบัญชาการเหตุการณ์.....	8
2.6 กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ.....	9
2.7 การกำหนดบุคคลผู้มีอำนาจในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย.....	12
2.8 ระดับความรุนแรงและการจัดการสาธารณสุข.....	13
2.9 กลไกการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย.....	14
2.10 การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ.....	15
บทที่ 3 หลักการจัดการกรณีเหตุการณ์ไม่ปกติ.....	17
3.1 เหตุการณ์ไม่ปกติ.....	17
3.2 การจัดการเหตุการณ์ไม่ปกติ.....	17
3.3 บทบาทหน้าที่ศูนย์อำนวยการช่วยเหลือสนับสนุนกรณีเหตุการณ์ไม่ปกติ.....	18
3.4 กลไกการจัดการเหตุการณ์ไม่ปกติ.....	20
3.5 ขอบเขตและการจัดการเหตุการณ์ไม่ปกติ.....	20
บทที่ 4 ศูนย์อำนวยการช่วยเหลือสนับสนุนกรณีเหตุการณ์ไม่ปกติ (ศอส.).....	21
4.1 ขั้นตอนการขออนุมัติเปิด ศอส.(ข).....	21
4.2 แผนภูมิโครงสร้าง ศอส.(ข).....	22
4.3 บทบาทหน้าที่ของ ศอส.(ข).....	23
4.4 ขั้นตอนกระบวนการปฏิบัติงานของ ศอส.(ข).....	27
4.5 ขั้นตอนการขออนุมัติเปิด ศอส.....	28
4.6 แผนภูมิโครงสร้าง ศอส.....	29
4.7 บทบาทหน้าที่ของ ศอส.....	30
4.8 ขั้นตอนกระบวนการปฏิบัติงานของ ศอส.....	33
4.9 กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง.....	34

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 การขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ.....	35
5.1 การเพิ่มศักยภาพบุคลากร.....	35
5.2 การพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานในกรณีเหตุการณ์ไม่ปกติ.....	35
5.3 งบประมาณและการเบิกจ่าย.....	35
5.4 การทบทวนคู่มือปฏิบัติการกรณีเหตุการณ์ไม่ปกติ.....	36
5.5 การบูรณาการกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก.....	36
นิยามศัพท์.....	37

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
รูปที่ 1-1 พื้นที่รับผิดชอบของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค.....	2
รูปที่ 2-1 วงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย.....	7
รูปที่ 2-2 แผนภูมิโครงสร้างกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ.....	8
รูปที่ 2-3 การกำหนดบุคคลผู้มีอำนาจในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย.....	11
รูปที่ 2-4 กลไกการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย.....	13
รูปที่ 2-5 กระบวนการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ.....	16
รูปที่ 3-1 แผนภูมิโครงสร้างศูนย์อำนวยการช่วยเหลือสนับสนุนกรณีเหตุการณ์ไม่ปกติ	18
รูปที่ 3-2 กลไกการจัดการเหตุการณ์ไม่ปกติ.....	20
รูปที่ 4-1 แผนภูมิขั้นตอนการขออนุมัติเปิด ศอส.(ข).....	21
รูปที่ 4-2 แผนภูมิโครงสร้าง ศอส.(ข).....	22
รูปที่ 4-3 แผนภูมิขั้นตอนกระบวนการปฏิบัติงานของ ศอส.(ข).....	27
รูปที่ 4-4 แผนภูมิขั้นตอนการขออนุมัติเปิด ศอส.....	28
รูปที่ 4-5 แผนภูมิโครงสร้าง ศอส.....	29
รูปที่ 4-6 แผนภูมิขั้นตอนกระบวนการปฏิบัติงานของ ศอส.....	33

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ข้อมูลทั่วไป

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงมหาดไทย มีสำนักงานใหญ่ ตั้งอยู่ที่เลขที่ 200 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10900 มีภารกิจจัดหา ให้บริการพลังงานไฟฟ้าและดำเนินธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า ให้เกิดความพึงพอใจทั้งด้านคุณภาพและการบริการ โดยพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง มีความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม และมีวิสัยทัศน์เป็นองค์กรชั้นนำที่ทันสมัยในระดับภูมิภาค มุ่งมั่นให้บริการพลังงานไฟฟ้า และธุรกิจเกี่ยวเนื่องอย่างมีประสิทธิภาพ เชื่อถือได้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืน โดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาครับผิดชอบพื้นที่ 74 จังหวัดของประเทศไทย ยกเว้นพื้นที่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดสมุทรปราการ คิดเป็นร้อยละ 99 ของพื้นที่ประเทศไทย หรือประมาณ 510,000 ตารางกิโลเมตร

1.2 เขตพื้นที่รับผิดชอบของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคแบ่งเขตพื้นที่รับผิดชอบออกเป็น 4 ภาค 12 เขต ดังนี้

- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 (ภาคเหนือ) จังหวัดเชียงใหม่ รับผิดชอบพื้นที่ 6 จังหวัด
- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 (ภาคเหนือ) จังหวัดพิษณุโลก รับผิดชอบพื้นที่ 8 จังหวัด
- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 3 (ภาคเหนือ) จังหวัดลพบุรี รับผิดชอบพื้นที่ 6 จังหวัด
- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จังหวัดอุดรธานี รับผิดชอบพื้นที่ 8 จังหวัด
- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จังหวัดอุบลราชธานี รับผิดชอบพื้นที่ 8 จังหวัด
- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 3 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จังหวัดนครราชสีมา รับผิดชอบพื้นที่ 4 จังหวัด
- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 (ภาคกลาง) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รับผิดชอบพื้นที่ 7 จังหวัด
- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 (ภาคกลาง) จังหวัดชลบุรี รับผิดชอบพื้นที่ 5 จังหวัด
- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 3 (ภาคกลาง) จังหวัดนครปฐม รับผิดชอบพื้นที่ 4 จังหวัด
- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 (ภาคใต้) จังหวัดเพชรบุรี รับผิดชอบพื้นที่ 6 จังหวัด
- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 (ภาคใต้) จังหวัดนครศรีธรรมราช รับผิดชอบพื้นที่ 6 จังหวัด
- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 3 (ภาคใต้) จังหวัดยะลา รับผิดชอบพื้นที่ 6 จังหวัด

รูปที่ 1-1 พื้นที่รับผิดชอบของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

1.3 ที่มาและความสำคัญ

สาธารณภัยหรือภัยพิบัติ นับว่าเป็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ และเป็นภัยคุกคามที่สร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ในปัจจุบันผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภาวะโลกร้อน รวมทั้งการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร และการขยายตัวของเขตเมืองเข้าไปยังพื้นที่ที่มีความเสี่ยงจากสาธารณภัยมากขึ้น ทำให้สาธารณภัยมีความถี่และแนวโน้มรุนแรงเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งการรับมือกับสาธารณภัยก็มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นตามไปด้วย คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติอนุมัติแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2558 เพื่อให้ทุกหน่วยงานใช้เป็นแผนแม่บท (Master Plan) ในการจัดการสาธารณภัยของประเทศ โดยเป็นกรอบและทิศทางในการปฏิบัติการด้านสาธารณภัยให้แก่ประเทศไทย ซึ่งให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการสาธารณภัยจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในระดับต่าง ๆ

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเป็นหน่วยงานหนึ่งในโครงสร้างการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ที่มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบสำคัญในการสนับสนุนการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉิน (สปฉ.) ส่วนงานสาธารณูปโภคและโครงสร้างขั้นพื้นฐาน (สปฉ.3) และส่วนงานพลังงาน (สปฉ.12) ดังนั้นการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจึงได้ปรับปรุงคู่มือปฏิบัติการกรณีเหตุการณ์ไม่ปกติ เพื่อใช้เป็นแนวทางเตรียมความพร้อม ป้องกัน แก้ไข และฟื้นฟู ผลกระทบอันเกิดจากเหตุการณ์ไม่ปกติ พร้อมทั้งเป็นการสร้างความพร้อมให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โดยการเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรและข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญ ขั้นตอนการปฏิบัติการอบรมและการฝึกซ้อมให้บุคลากรได้มีการเรียนรู้และเข้าใจในภารกิจ บทบาท และหน้าที่ในทุกขั้นตอนการปฏิบัติงานในภาวะเหตุการณ์ไม่ปกติ รวมไปถึงการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก เพื่อรองรับเหตุการณ์ไม่ปกติที่เกิดขึ้น ให้สามารถติดตาม เฝ้าระวัง ระดมสรรพกำลัง ช่วยเหลือสนับสนุนให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย รวดเร็ว ทันท่วงทีต่อเหตุการณ์ และตอบสนองต่อเหตุการณ์ไม่ปกติที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะรักษาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้กับประชาชน ดังคำขวัญของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค “Brightness for Life Quality” “สว่างทั่วทิศ สร้างคุณภาพชีวิตทั่วไทย”

1.4 วัตถุประสงค์

1.4.1 เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติ (Concept of Operation) ให้แก่หน่วยงานทุกภาคส่วนตั้งแต่ระดับการไฟฟ้าชั้น 1-3 การไฟฟ้าเขต ตลอดจนสำนักงานใหญ่ ในการจัดการเหตุการณ์ไม่ปกติให้เป็นระบบ มีทิศทางเดียวกัน มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.4.2 เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการความเสี่ยงอันเกิดจากเหตุการณ์ไม่ปกติ ประกอบด้วย การลดความเสี่ยง (Risk Reduction) การจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management) และการฟื้นฟูให้ดีขึ้นและปลอดภัยกว่าเดิม (Build Back Better and Safer) เพื่อให้มีความเสียหายหรือส่งผลกระทบต่อระบบน้อยที่สุดเมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่ปกติ

1.4.3 เพื่อให้เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ในวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Objective) ทั้ง 4 ประเด็น ดังนี้

- (1) ยกระดับการบริหารจัดการระดับสากล เพื่อสร้างความยั่งยืน
- (2) ระบบจำหน่ายที่มีประสิทธิภาพและสร้างความน่าเชื่อถือต่อลูกค้าและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- (3) เสริมสร้างศักยภาพด้าน Digital Utility และมุ่งสู่การเป็นผู้นำระบบไฟฟ้าในอนาคตระดับภูมิภาค
- (4) ยกระดับผลประโยชน์และการเติบโตของ PEA Portfolio

1.5 เป้าหมาย

1.5.1 ระบบการบริหารจัดการเหตุการณ์ไม่ปกติมีความพร้อมรองรับเหตุการณ์ไม่ปกติที่เกิดขึ้น โดยสามารถบูรณาการร่วมกับทุกภาคส่วนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทำให้ผู้ประสบภัยได้รับการช่วยเหลืออย่างรวดเร็ว รวมทั้งพื้นที่ประสบภัยได้รับการฟื้นฟูบูรณะอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และมีมาตรฐานสากล

1.5.2 สังคมมีการเรียนรู้และมีภูมิคุ้มกันในการรับมือกับเหตุการณ์ไม่ปกติโดยให้ชุมชนท้องถิ่นและภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเหตุการณ์ไม่ปกติสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

1.5.3 ประชาชนมีความตระหนักและสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัย โดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการสร้างองค์ความรู้ ความตระหนัก การพัฒนาศักยภาพสังคมและท้องถิ่น เพื่อมุ่งเข้าสู่ “การรู้รับ-ปรับตัว-ฟื้นเร็วทั่ว-อย่างยั่งยืน” (Resilience)

1.5.4 เป็นองค์กรชั้นนำที่ทันสมัยในระดับภูมิภาค มุ่งมั่นให้บริการด้านพลังงานไฟฟ้า และธุรกิจเกี่ยวเนื่องอย่างครบวงจรที่มีประสิทธิภาพ เชื่อถือได้ เพื่อคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืน

1.5.5 จัดหา ให้บริการพลังงานไฟฟ้า และดำเนินธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า ให้เกิดความพึงพอใจทั้งด้านคุณภาพและบริการ โดยการพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ตามค่านิยม “ทันโลก บริการดี มีคุณธรรม”

บทที่ 2

หลักการจัดการสาธารณภัย

ตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558

2.1 สาธารณภัยของประเทศไทย

ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 “สาธารณภัย” หมายถึง อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณชน ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย

“ภัยทางอากาศ” หมายความว่า ภัยอันเกิดจากการโจมตีทางอากาศ

“การก่อวินาศกรรม” หมายความว่า การกระทำใด ๆ อันเป็นการมุ่งทำลายทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ หรือสิ่งอันเป็นสาธารณูปโภค หรือการรบกวนขัดขวาง หน่วงเหนี่ยวระบบการปฏิบัติงานใด ๆ ตลอดจนการประทุษร้ายต่อบุคคลอันเป็นการก่อให้เกิดความปั่นป่วนทางการเมือง การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมุ่งหมายที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของรัฐ

2.2 ขอบเขตของสาธารณภัย

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2553 – 2557 ได้กำหนดขอบเขตสาธารณภัยไว้ดังนี้

2.2.1 ด้านสาธารณภัย 14 ประเภท ดังนี้

- (1) อุทกภัยและดินโคลนถล่ม
- (2) ภัยจากพายุหมุนเขตร้อน
- (3) ภัยจากอัคคีภัย
- (4) ภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย
- (5) ภัยจากการคมนาคมและขนส่ง
- (6) ภัยแล้ง
- (7) ภัยจากอากาศหนาว
- (8) ภัยจากไฟป่าและหมอกควัน
- (9) ภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม
- (10) ภัยจากคลื่นสึนามิ
- (11) ภัยจากโรคระบาดในมนุษย์
- (12) ภัยจากโรค แมลง สัตว์ ศัตรูพืชระบาด
- (13) ภัยจากโรคระบาดสัตว์และสัตว์น้ำ
- (14) ภัยจากเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.2.2 ด้านความมั่นคง 4 ประเภทภัย ดังนี้

- (1) ภัยจากการก่อวินาศกรรม
- (2) ภัยจากหุ่นระเบิดกับระเบิด
- (3) ภัยทางอากาศ
- (4) ภัยจากการชุมนุมประท้วงและการจลาจล

2.3 ความเสี่ยงจากสาธารณภัย

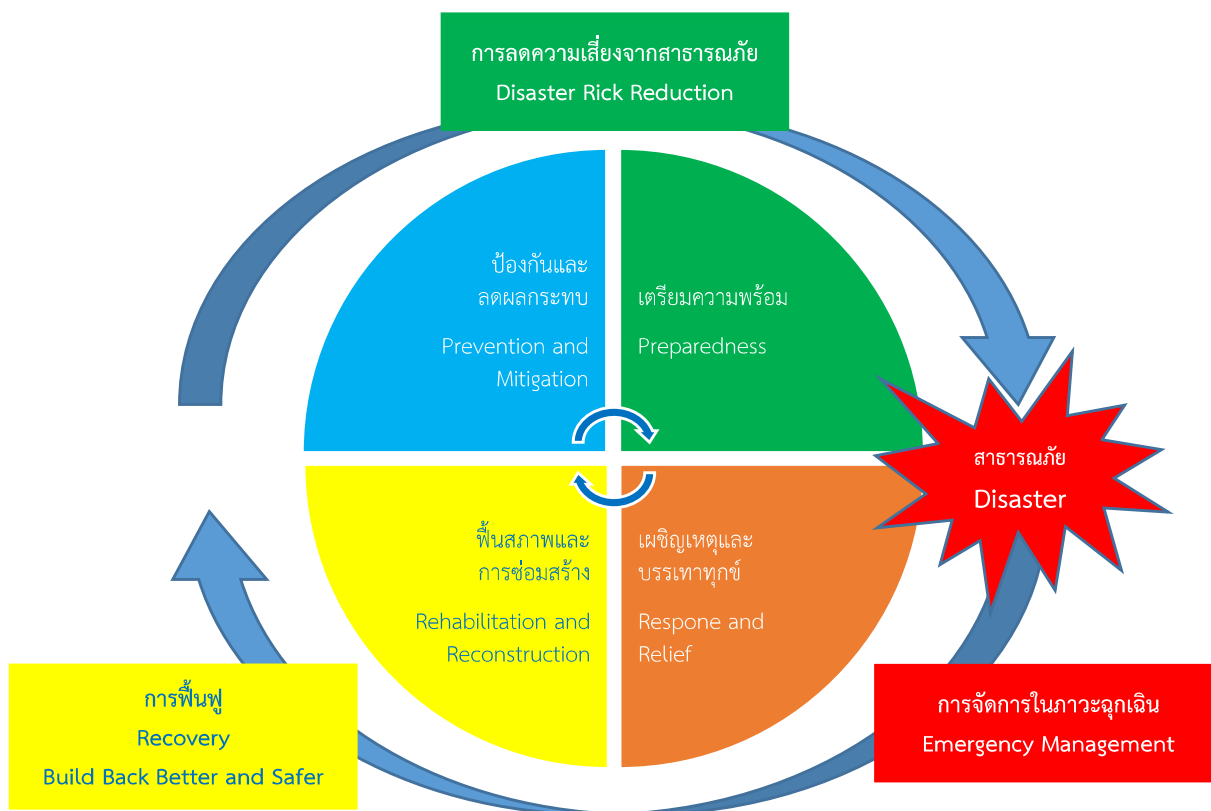
ความเสี่ยง (Risk) คือโอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งจะเกิดขึ้นและนำมาซึ่งผลกระทบต่าง ๆ ซึ่งในบริบทของสาธารณภัยนั้น ความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk) หมายถึง โอกาสที่สาธารณภัยจะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบทำให้เกิดการสูญเสียต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน ความเป็นอยู่ และภาคบริการต่าง ๆ ในชุมชนใดชุมชนหนึ่ง ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งในอนาคต

การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Reduction) เป็นแนวคิดและวิธีปฏิบัติในการลดโอกาสที่จะได้รับผลกระทบทางลบจากสาธารณภัยโดยการวิเคราะห์และการบริหารจัดการปัจจัยที่เป็นสาเหตุและผลกระทบของสาธารณภัย เพื่อกำหนดนโยบาย มาตรการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ให้สามารถลดความเสียหาย ลดปัจจัยที่ทำให้เกิดความเปราะบาง และเพิ่มศักยภาพในการจัดการปัญหา โดยมีเป้าหมายในการลดความเสี่ยงที่มีอยู่ในชุมชนและสังคมในปัจจุบัน รวมถึงป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งสามารถแทนด้วยสมการแสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยง ได้แก่ ภัย ความเสียหาย ความเปราะบาง และศักยภาพ ดังนี้

$$\text{ความเสี่ยง (Risk)} = \frac{\text{ภัย (Hazard)} \times \text{ความเสียหาย (Exposure)} \times \text{ความเปราะบาง (Vulnerability)}}{\text{ศักยภาพ (Capacity)}}$$

2.4 วงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการสาธารณภัย (Disaster Management) โดยไม่จำเป็นต้องรอให้ภัยเกิดขึ้นก่อน ซึ่งปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันทั่วโลก กล่าวคือ การจัดการในภาวะฉุกเฉิน การให้ความช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัย หรือการฟื้นฟูสภาพหลังจากภัยผ่านพ้น มาเป็นการให้ความสำคัญมากขึ้นกับการดำเนินการอย่างยั่งยืนโดยให้ความสำคัญกับการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Management) ประกอบด้วย การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Reduction) ได้แก่ การป้องกัน (Prevention) การลดผลกระทบ (Mitigation) และการเตรียมความพร้อม (Preparedness) ควบคู่กับการจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management) ได้แก่ การเผชิญเหตุ (Response) และการบรรเทาทุกข์ (Relief) รวมถึงการฟื้นฟู (Recovery) ได้แก่ การฟื้นฟูสภาพ และการซ่อมสร้าง (Rehabilitation and Reconstruction) การสร้างให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม (Build Back Better and Safer) ดังรูปที่ 2-1 วงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

รูปที่ 2-1 วงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ตลอดจนการจัดการในภาวะฉุกเฉินอย่างมีระบบ จะสามารถช่วยลดความรุนแรงและความถี่ของภัย ช่วยลดความเสียหายและความเปราะบาง ตลอดจนช่วย เสริมสร้างศักยภาพ ซึ่งส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ มีความเสี่ยงจากสาธารณภัยลดลง ประชาคมโลกจึงสนับสนุนให้ แต่ละประเทศทั่วโลกให้ความสำคัญกับการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ดังคำกล่าวของนายบัน คีมูน เลขาธิการสหประชาชาติ ในวันแห่งการลดภัยพิบัติสากล พ.ศ. 2554 ที่ว่า “ลงทุนเพื่อลดความเสี่ยงจากภัย พิบัติในวันนี้ เพื่อจะได้มีความปลอดภัยยิ่งขึ้นในวันข้างหน้า” หรือ “Invest today for a safer tomorrow”

2.5 ระบบบัญชาการเหตุการณ์

2.5.1 มาตรฐานการจัดการในภาวะฉุกเฉิน

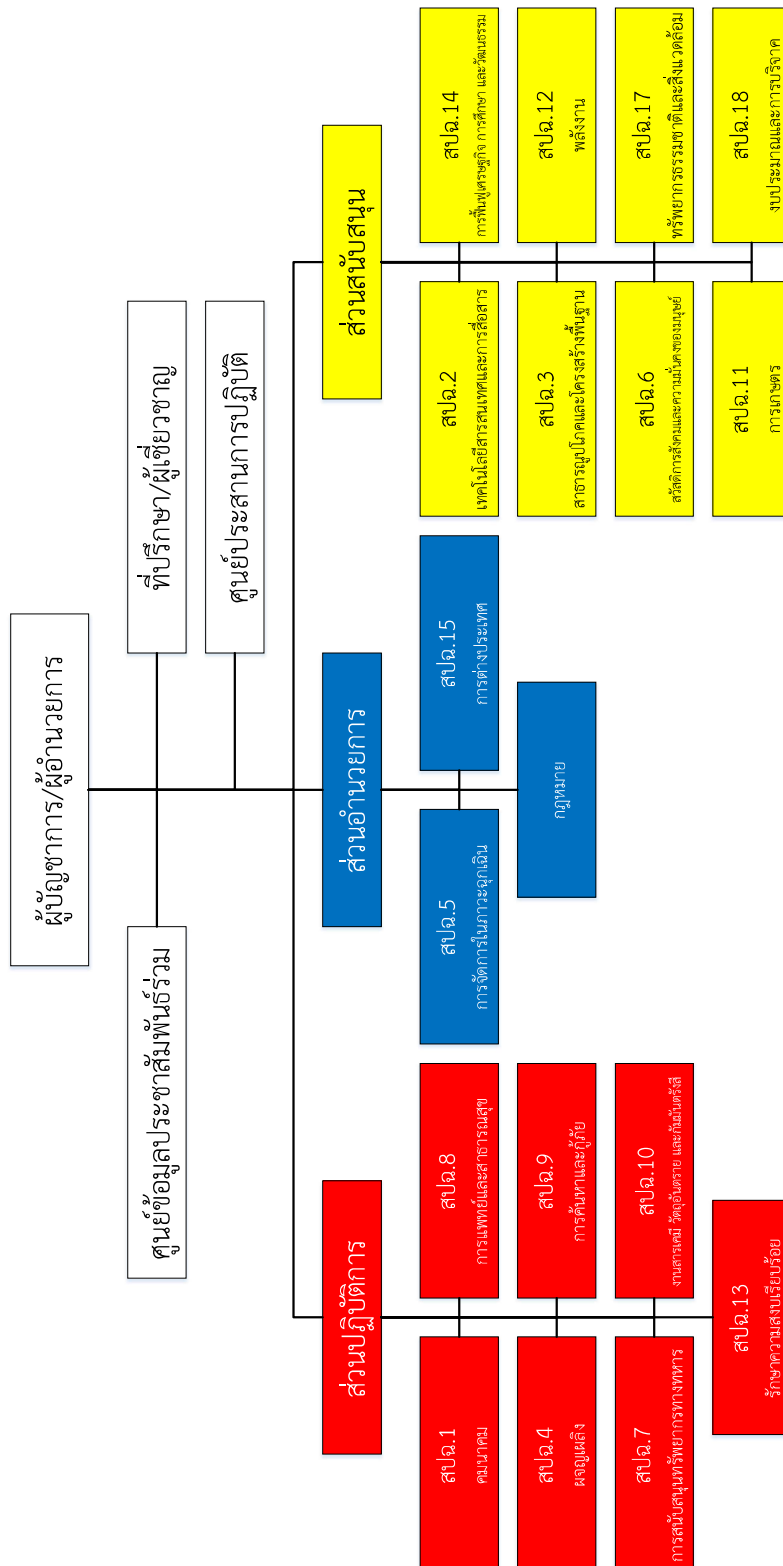
มาตรฐานการจัดการในภาวะฉุกเฉินเป็นมาตรฐานการจัดการที่เป็นระบบเดียวกันทั้งประเทศ เพื่อให้ทุกหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมต่าง ๆ ที่มีหน้าที่หรือความสามารถในการเข้าร่วมปฏิบัติงานเผชิญเหตุในภาวะฉุกเฉิน สามารถร่วมกันทำให้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นยุติและกลับคืนสู่สภาวะปกติได้โดยเร็ว ซึ่งต้องมีการจัดการกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายใต้รูปแบบ ระบบ และความเข้าใจที่มีมาตรฐานเดียวกัน ดังนั้นมาตรฐานในการจัดการในภาวะฉุกเฉินคือความสามารถในการจัดการร่วมกัน ทั้งในด้านการสั่งการ ควบคุม มอบหมายภารกิจสนับสนุนทรัพยากร และการบูรณาการการติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงานซึ่งจะสามารถเชื่อมต่อพื้นที่และภารกิจระหว่างกันได้ทันที ภายใต้โครงสร้างองค์กร กระบวนการและขั้นตอน การปฏิบัติ รูปแบบ ทรัพยากร สัญลักษณ์การสื่อสารที่มีมาตรฐานแบบเดียวกัน โดยแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติในภาวะฉุกเฉิน โดยกำหนดให้ “ทุกส่วนราชการ หน่วยงาน และภาคเอกชน ใช้ระบบบัญชาการเหตุการณ์ (Incident Command System) เป็นระบบมาตรฐานของประเทศไทยในการจัดการในภาวะฉุกเฉิน” โดยมีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบสั่งการ ควบคุม และประสานความร่วมมือของแต่ละหน่วยงานในการจัดการในภาวะฉุกเฉิน อีกทั้งยังทำหน้าที่ในการระดมทรัพยากรไปยังที่เกิดเหตุ เพื่อจัดการเหตุฉุกเฉิน ให้สามารถช่วยเหลือชีวิต ทรัพย์สินและสภาวะแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5.2 ประโยชน์ของระบบบัญชาการเหตุการณ์

- (1) สามารถใช้ในการจัดการเหตุการณ์ฉุกเฉินได้ทุกรูปแบบ ทุกประเภท และทุกขนาด
- (2) ลดการทำงานที่ซ้ำซ้อน ทำให้การปฏิบัติงานเป็นระบบตามขั้นตอนกระบวนการเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีประสิทธิภาพ
- (3) เสริมสร้างการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นระบบรวดเร็ว ภายใต้โครงสร้างการจัดการเหตุการณ์เดียวกัน (Common Management Structure)

2.6 กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

2.6.1 แผนภูมิโครงสร้าง

รูปที่ 2-2 แผนภูมิโครงสร้างกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

2.6.2 บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ

2.6.2.1 ผู้บัญชาการ/อำนวยการ มีหน้าที่บังคับบัญชา อำนวยการ ควบคุม กำกับ ดูแล และประสานการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ในกรณีการจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ 3) มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และกรณีการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ 4) มีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ

2.6.2.2 คณะที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญ มีหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะ คำแนะนำ ข้อมูลทางวิชาการ การสังเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์ และเทคนิคการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สาธารณภัยที่เกิดขึ้น โดยให้คำนึงถึงความปลอดภัยในการปฏิบัติงานเป็นสำคัญ พร้อมทั้งปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ/ผู้อำนวยการเห็นสมควร ทั้งนี้ จำนวนของคณะที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญให้เป็นไปตามที่เห็นสมควร

2.6.2.3 ศูนย์ข้อมูลประชาสัมพันธ์ร่วม มีหน้าที่ประสานข้อมูลเหตุการณ์กับส่วนต่าง ๆ เพื่อสื่อสารและประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชนและสื่อมวลชน รวมทั้งปฏิบัติการทางจิตวิทยามวลชน โดยให้กรมประชาสัมพันธ์เป็นหน่วยงานหลัก ในการจัดทำขอบเขต แผนงาน ภารกิจและโครงสร้างภายใน

2.6.2.4 ศูนย์ประสานการปฏิบัติ มีหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานภาคเอกชนและภาคประชาสังคมด้านกฎหมาย ธุรกิจและกำลังพล ทั้งนี้ ในกรณีการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ 4) ให้ประสานงานด้านกิจการต่างประเทศ โดยให้กระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกันจัดทำ ขอบเขต แผนงาน ภารกิจ และโครงสร้างภายใน ทั้งนี้ให้สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี และหน่วยงานที่มีภารกิจที่เกี่ยวข้องในสำนักนายกรัฐมนตรีเข้าร่วมปฏิบัติงาน ในฐานะหน่วยงานหลักด้วย

2.6.2.5 ส่วนปฏิบัติการ มีหน้าที่ปฏิบัติการลดอันตรายที่เกิดขึ้นโดยเร็ว โดยรักษาชีวิต และปกป้องทรัพย์สิน เข้าควบคุมสถานการณ์ พื้นฟูสู่สภาวะปกติ ดับเพลิง ค้นหาและกู้ภัย สารเคมีและวัตถุอันตราย บริการทางการแพทย์และสาธารณสุข คมนาคม รักษาความสงบเรียบร้อย ประสานทรัพยากร และทางทหาร โดยให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ดังกล่าวร่วมกันจัดทำ ขอบเขต แผนงาน ภารกิจ และโครงสร้างภายใน

2.6.2.6 ส่วนอำนวยการ มีหน้าที่ติดตามสถานการณ์ วิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์ แจ้งเตือนภัย รวบรวม ประสานข้อมูล และประเมินความต้องการและความจำเป็นในการสนับสนุนทรัพยากรในภาวะฉุกเฉิน รวมถึงจัดเตรียมเอกสารและวางแผนเผชิญเหตุโดยใช้ข้อมูลที่ได้รับจากส่วนปฏิบัติการเป็นฐานดำเนินการ ทั้งนี้ ให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย/หน่วยงานตามที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการจัดทำ ขอบเขต แผนงาน ภารกิจ และโครงสร้างภายในของส่วนฯ พร้อมทั้งให้การสนับสนุนสถานที่ปฏิบัติงานแก่กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ/ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์

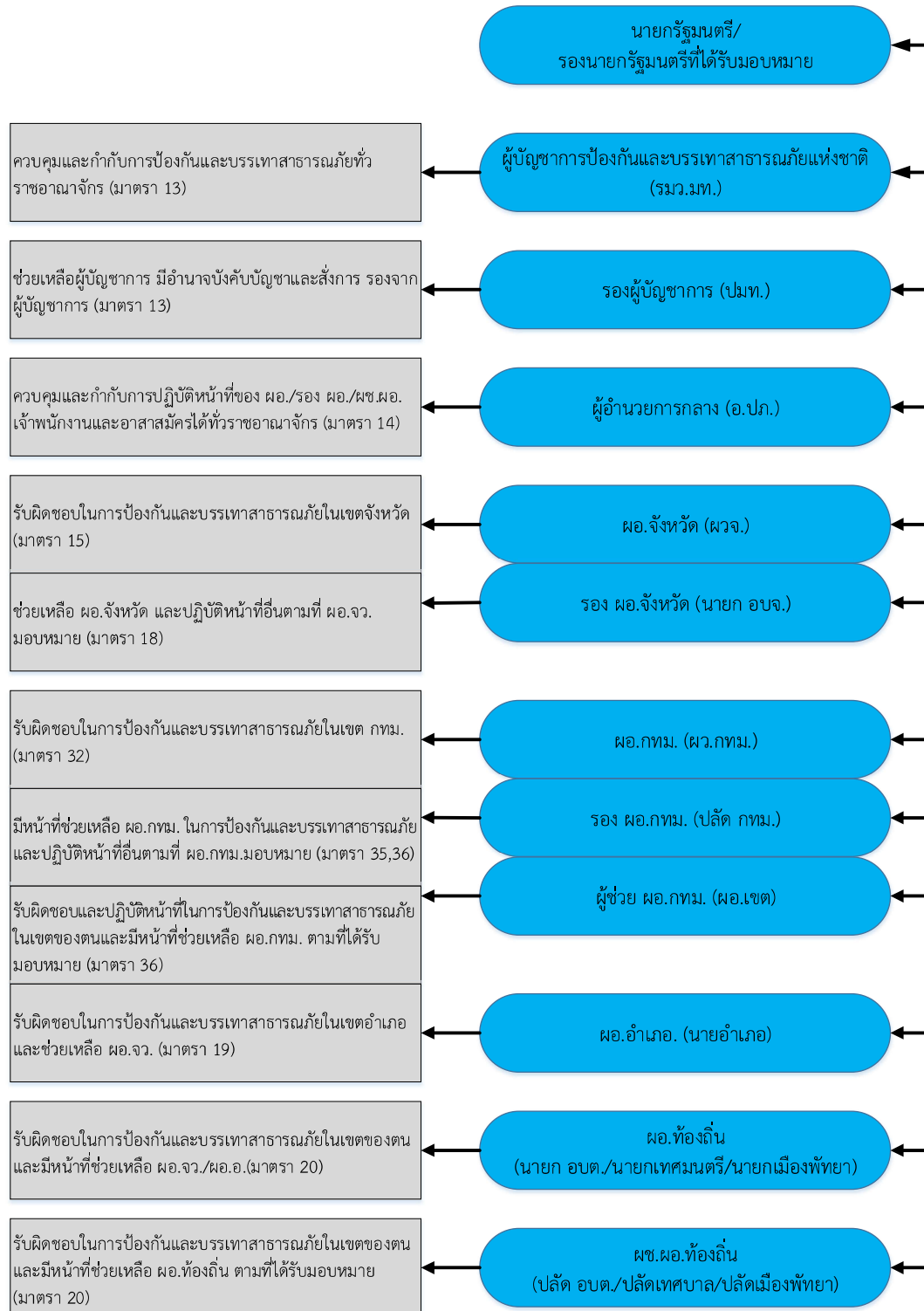
2.6.2.7 ส่วนสนับสนุน มีหน้าที่ดังนี้

(1) ตอบสนองการร้องขอรับการสนับสนุนในทุก ๆ ด้านที่จำเป็นเพื่อให้การจัดการในภาวะฉุกเฉินดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้แก่ ด้านการสื่อสารโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศ การพลังงาน การเกษตร ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม การสาธารณสุข การโยธาธิการและซ่อมบำรุง การฟื้นฟูเศรษฐกิจ สังคมและชุมชน โดยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบภารกิจในแต่ละด้านร่วมกันจัดทำ ขอบเขต แผนงาน ภารกิจ และโครงสร้างภายใน

(2) ตอบสนองการร้องขอรับการสนับสนุนในด้านงบประมาณการเงิน การคลัง และการรับบริจาค โดยให้สำนักงบประมาณ และกรมบัญชีกลาง เป็นหน่วยรับผิดชอบภารกิจด้านงบประมาณการเงิน การคลัง พร้อมทั้งสำนักนายกรัฐมนตรีและสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นหน่วยรับผิดชอบภารกิจด้านการรับบริจาค พร้อมทั้งให้ร่วมกันจัดทำขอบเขต แผนงาน ภารกิจ โครงสร้างภายใน

2.7 การกำหนดบุคคลผู้มีอำนาจในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นเอกภาพ และชัดเจนแต่ละระดับ ตั้งแต่ระดับประเทศ ระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550

รูปที่ 2-3 การกำหนดบุคคลผู้มีอำนาจในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

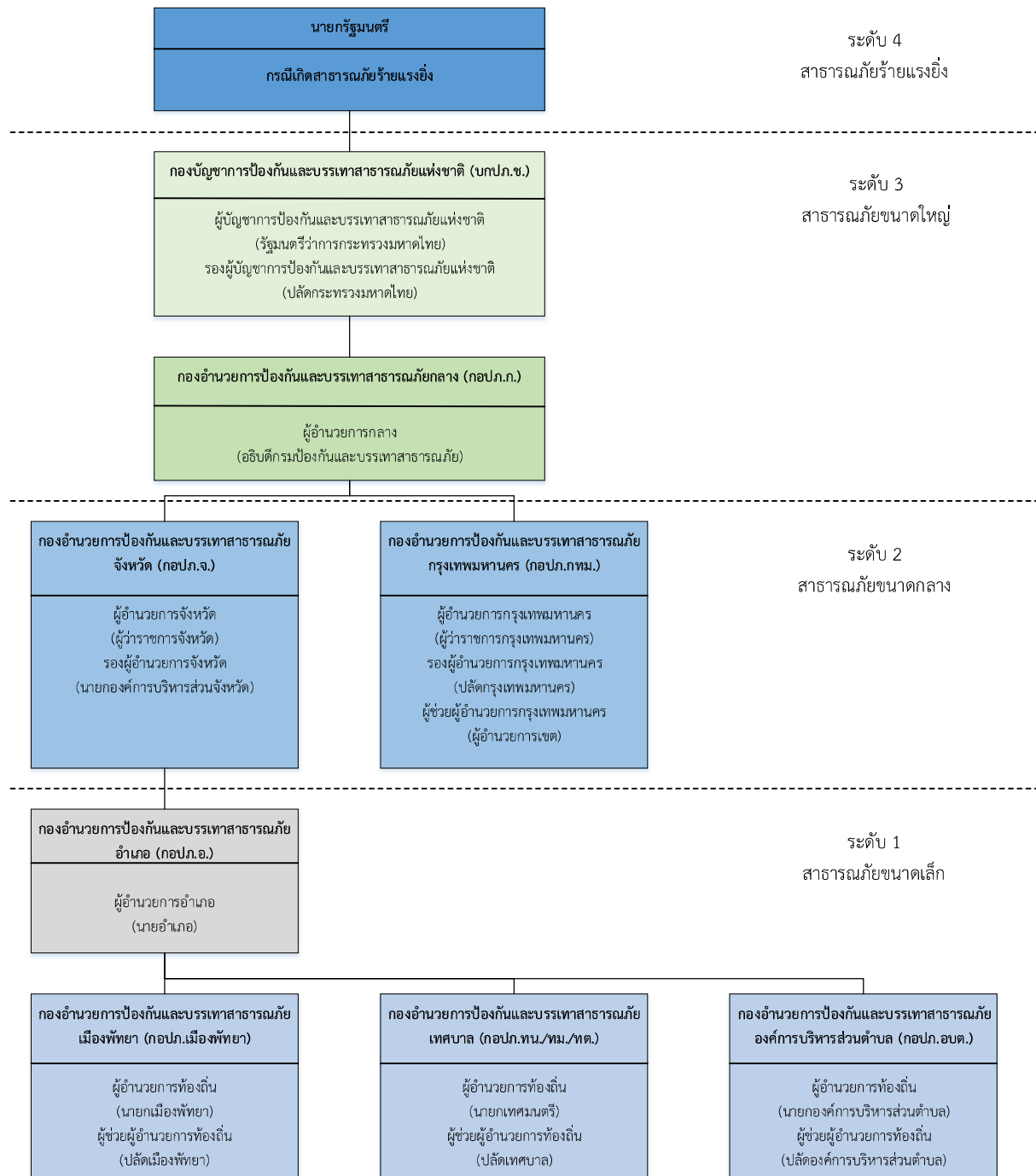
2.8 ระดับความรุนแรงและการจัดการสาธารณภัย

ระดับการจัดการสาธารณภัยตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 แบ่งเป็น 4 ระดับ ทั้งนี้ ขึ้นกับพื้นที่ ประชากร ความซับซ้อน หรือความสามารถในการจัดการสาธารณภัย ตลอดจนศักยภาพด้านทรัพยากรตามแนวทางปฏิบัติในการประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัยแห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถในการเข้าควบคุมสถานการณ์เป็นหลัก ดังนี้

ตารางที่ 2-1 ระดับความรุนแรงและการจัดการสาธารณภัย

ระดับ	ระดับความรุนแรง	ระดับการจัดการ
1	สาธารณภัยขนาดเล็ก	ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น และ/หรือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร ควบคุมและสั่งการ
2	สาธารณภัยขนาดกลาง	ผู้อำนวยการจังหวัด หรือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร ควบคุม สั่งการและบัญชาการ
3	สาธารณภัยขนาดใหญ่	ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ควบคุม สั่งการและบัญชาการ
4	สาธารณภัยร้ายแรงยิ่ง	นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย ควบคุม สั่งการและบัญชาการ

2.9 กลไกการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

รูปที่ 2-4 กลไกการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

2.10 การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ

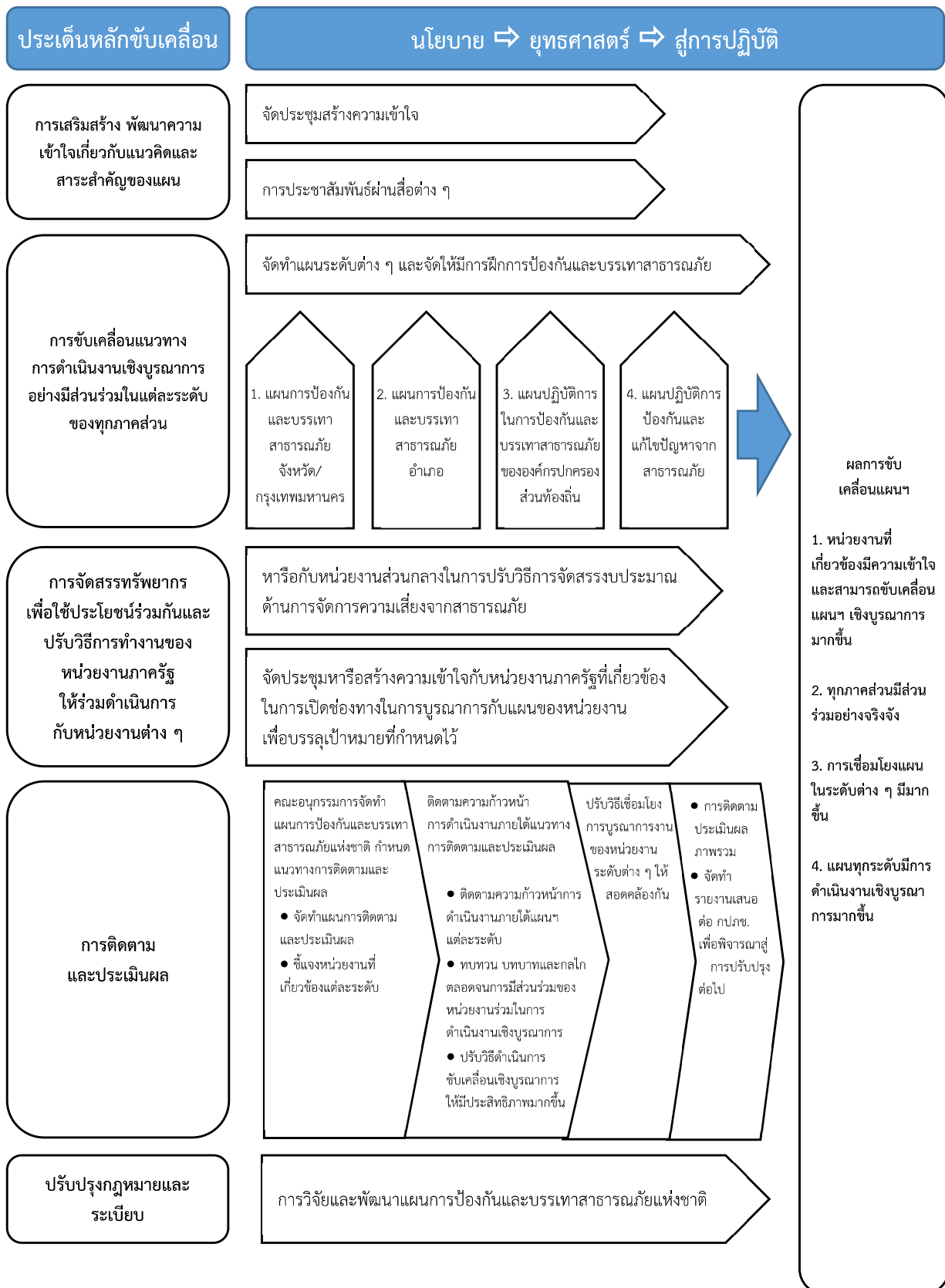
แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 ได้นำกรอบแนวคิดและแนวทางการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ประกอบด้วย การมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย การบูรณาการการจัดการในภาวะฉุกเฉิน การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ซึ่งการจะดำเนินการที่จะให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์จึงต้องอาศัยการบูรณาการจากทุกภาคส่วนทั้งภาคราชการ พลเรือน ทหาร ภาคเอกชน มูลนิธิ/อาสาสมัคร และองค์กรสาธารณกุศล กอปรกับแนวทางกระบวนการขับเคลื่อนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ โดยมีคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) เป็นกลไกสำคัญของประเทศในการกำกับดูแลยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลและเป็นรูปธรรม โดยให้มีแนวทางดังต่อไปนี้

2.10.1 การเสริมสร้างและพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย รวมถึงการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น

2.10.2 การบูรณาการประสานการปฏิบัติแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติกับแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ที่มีความเชื่อมโยงกัน รวมทั้งจัดให้มีการฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยร่วมกันทุกระดับ

2.10.3 การผลักดันให้มีงบประมาณเชิงบูรณาการด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของทุกหน่วยงาน โดยการจัดประชุมหารือกับหน่วยงานส่วนกลาง เช่น สำนักงบประมาณ กรมบัญชีกลาง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางวิธีการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ รวมทั้งงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงาน และการจัดสรรงบประมาณให้แก่ระดับพื้นที่

2.10.4 การกำหนดบทบาทหน่วยงานและภาคีเครือข่ายทุกระดับในการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ได้แก่ รัฐบาล หน่วยงานกลาง หน่วยงานราชการส่วนกลาง รัฐวิสาหกิจ จังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงภาคเอกชน สถาบันการศึกษา หน่วยงานวิจัย และสื่อต่าง ๆ

รูปที่ 2-5 กระบวนการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ

บทที่ 3

หลักการจัดการกรณีเหตุการณ์ไม่ปกติ

3.1 เหตุการณ์ไม่ปกติ

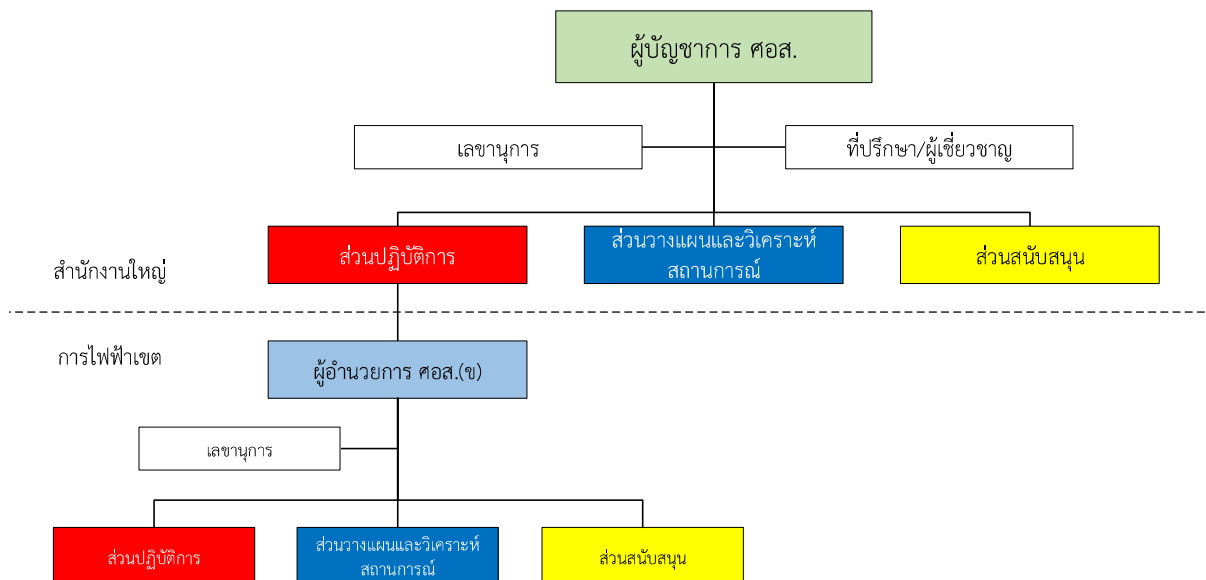
เหตุการณ์ไม่ปกติ หมายถึง สาธารณภัยหรือเหตุการณ์อื่น ๆ อันก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบโครงข่ายไฟฟ้าในความรับผิดชอบของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

3.2 การจัดการเหตุการณ์ไม่ปกติ

การจัดการเหตุการณ์ไม่ปกติของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 และแผนยุทธศาสตร์การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ประกอบด้วยการลดความเสี่ยงจากเหตุการณ์ไม่ปกติ ได้แก่ การป้องกัน (Prevention) การลดผลกระทบ (Mitigation) และการเตรียมความพร้อม (Preparedness) ควบคู่กับการจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management) ได้แก่ การเผชิญเหตุ (Response) และการบรรเทาทุกข์ (Relief) รวมถึงการฟื้นฟู (Recovery) ได้แก่ การฟื้นฟูสภาพและการซ่อมสร้าง (Rehabilitation and Reconstruction) การสร้างให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม (Build Back Better and Safer) โดยมีศูนย์อำนวยการช่วยเหลือสนับสนุนกรณีเหตุการณ์ไม่ปกติ หรือ ศอศ. และศูนย์อำนวยการช่วยเหลือสนับสนุนกรณีเหตุการณ์ไม่ปกติระดับการไฟฟ้าเขต หรือ ศอศ.(ข) เป็นศูนย์กลางในการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ในการบริหารจัดการเหตุการณ์ไม่ปกติ สั่งการ ควบคุมบังคับบัญชา กำกับดูแล เฝ้าระวัง ระดมสรรพกำลัง ช่วยเหลือสนับสนุน และปฏิบัติการป้องกัน เผชิญเหตุ ฟื้นฟู ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย รวดเร็ว ทันท่วงทีเหตุการณ์ และตอบสนองต่อเหตุการณ์ไม่ปกติที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 บทบาทหน้าที่ศูนย์อำนวยการช่วยเหลือสนับสนุนกรณีเหตุการณ์ไม่ปกติ (ศอส.)

3.3.1 แผนภูมิโครงสร้าง

รูปที่ 3-1 แผนภูมิโครงสร้างศูนย์อำนวยการช่วยเหลือสนับสนุนกรณีเหตุการณ์ไม่ปกติ

3.3.2 บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ

3.3.2.1 ผู้บัญชาการ ศูนย์อำนวยการช่วยเหลือสนับสนุนกรณีเหตุการณ์ไม่ปกติ มีหน้าที่กำหนดนโยบายและกลยุทธ์ในการบริหารจัดการเหตุการณ์ไม่ปกติ สั่งการ ควบคุมบังคับบัญชา กำกับดูแล ให้การปฏิบัติงานในภาวะไม่ปกติเป็นไปด้วยความเรียบร้อยมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งบูรณาการข้อมูลร่วมกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง

3.3.2.2 ผู้อำนวยการ ศูนย์อำนวยการช่วยเหลือสนับสนุนกรณีเหตุการณ์ไม่ปกติ ระดับการไฟฟ้าเขต มีหน้าที่สั่งการ ควบคุมบังคับบัญชา กำกับดูแล ให้การปฏิบัติงานในภาวะไม่ปกติเป็นไปด้วยความเรียบร้อยมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งบูรณาการข้อมูลและการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้อง

3.3.2.3 ที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญ มีหน้าที่ให้คำแนะนำด้านข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประสานงานขอรับการสนับสนุนที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภายนอก พร้อมทั้งปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ผู้บัญชาการ ศอส. มอบหมาย

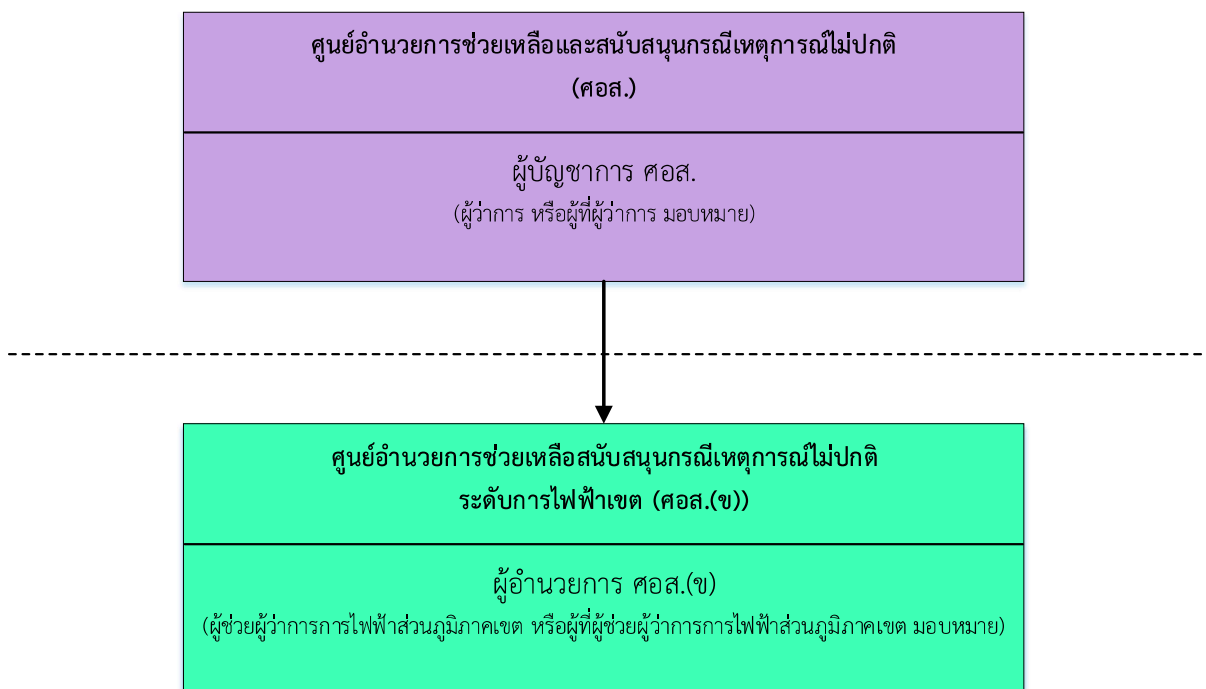
3.3.2.4 เลขานุการ มีหน้าที่ประสานงาน รวบรวมข้อมูล และสรุปผลการปฏิบัติงาน เพื่อรายงานผู้บัญชาการ ศอส. หรือผู้อำนวยการ ศอส.(ข) พร้อมทั้งปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ผู้บัญชาการ ศอส. หรือผู้อำนวยการ ศอส.(ข) มอบหมาย

3.3.2.5 ส่วนปฏิบัติการ มีหน้าที่ติดตามสถานการณ์ ควบคุมบังคับบัญชา กำกับดูแล เฝ้าระวัง ป้องกัน เฝ้าเหตุ ควบคุมเหตุการณ์ สำรวจความเสียหาย แก้ไข ปรับปรุงและฟื้นฟู ระบบโครงข่ายไฟฟ้า ที่ได้รับผลกระทบ บูรณาการข้อมูลร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจัดทำรายงานการปฏิบัติงานให้เลขาธิการ รวบรวมเพื่อนำเสนอผู้บัญชาการ คอส. หรือผู้อำนวยการ คอส.(ข) พร้อมทั้งปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ผู้บัญชาการ คอส. หรือผู้อำนวยการ คอส.(ข) มอบหมาย

3.3.2.6 ส่วนวางแผนและวิเคราะห์สถานการณ์ มีหน้าที่ติดตามสถานการณ์ รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และประเมินแนวโน้มเหตุการณ์ วางแผนการปฏิบัติงาน ประเมินความเสียหายและความต้องการทรัพยากรสนับสนุน ตรวจสอบข้อมูลข่าวสารและนำเสนอแนวทางการประชาสัมพันธ์ บูรณาการข้อมูลร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก และจัดทำรายงานการปฏิบัติงานให้เลขาธิการ รวบรวมเพื่อนำเสนอผู้บัญชาการ คอส. หรือผู้อำนวยการ คอส.(ข) พร้อมทั้งปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ผู้บัญชาการ คอส. หรือผู้อำนวยการ คอส.(ข) มอบหมาย

3.3.2.7 ส่วนสนับสนุน มีหน้าที่ติดตามสถานการณ์ จัดเตรียม จัดหา ขนส่ง ทรัพยากร อุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องยังชีพ อาหาร ยา เวชภัณฑ์ สนับสนุนข้อมูลตามความต้องการ ประสานงานสนับสนุน หรือขอการสนับสนุนเพื่อการระดมสรรพกำลัง เตรียมความพร้อมในการจัดตั้งสถานที่ปฏิบัติงานสำรอง หรือจุดอพยพพร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกตามเห็นสมควร รักษาความปลอดภัยของอาคารสถานที่ และจัดทำ รายงานการปฏิบัติงานให้เลขาธิการรวบรวมเพื่อนำเสนอผู้บัญชาการ คอส. หรือผู้อำนวยการ คอส.(ข) พร้อมทั้งปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ผู้บัญชาการ คอส. หรือผู้อำนวยการ คอส.(ข) มอบหมาย

3.4 กลไกการจัดการเหตุการณ์ไม่ปกติ

รูปที่ 3-2 กลไกการจัดการเหตุการณ์ไม่ปกติ

3.5 ขอบเขตและการจัดการเหตุการณ์ไม่ปกติ

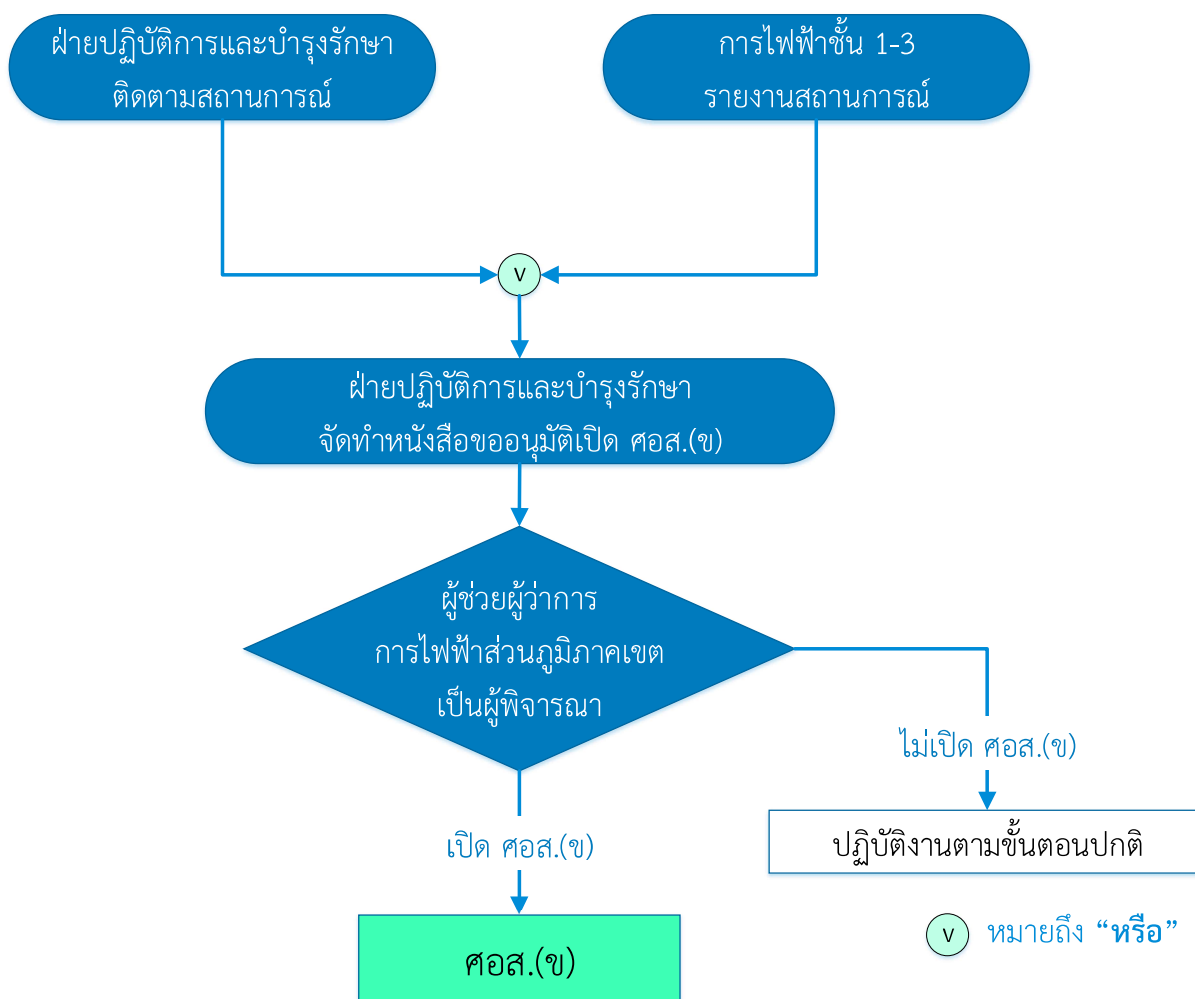
3.5.1 เมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่ปกติที่ส่งผลกระทบต่อระบบโครงข่ายไฟฟ้าที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของการไฟฟ้าเขต โดยมีผลกระทบเป็นบริเวณกว้าง ใช้ระยะเวลายาวนานในการแก้ไขฟื้นฟูระบบโครงข่ายไฟฟ้าให้กลับเข้าสู่สภาพปกติ หรือคาดคะเนว่าเหตุการณ์ไม่ปกตินั้นจะส่งผลกระทบจนเกินขีดความสามารถในการบริหารจัดการของแต่ละการไฟฟ้าชั้น 1-3 ภายในการไฟฟ้าเขตนั้น ๆ ให้บริหารจัดการโดยใช้กระบวนการปฏิบัติงานผ่านศูนย์อำนวยการช่วยเหลือสนับสนุนกรณีเหตุการณ์ไม่ปกติ ระดับการไฟฟ้าเขต

3.5.2 เมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่ปกติที่ส่งผลกระทบต่อระบบโครงข่ายไฟฟ้า โดยมีผลกระทบเป็นบริเวณกว้าง ใช้ระยะเวลายาวนานในการแก้ไขฟื้นฟูระบบโครงข่ายไฟฟ้าให้กลับเข้าสู่สภาพปกติ หรือคาดคะเนว่าเหตุการณ์ไม่ปกตินั้นจะส่งผลกระทบจนเกินขีดความสามารถในการบริหารจัดการของแต่ละการไฟฟ้าเขต ให้บริหารจัดการโดยใช้กระบวนการปฏิบัติงานผ่านศูนย์อำนวยการช่วยเหลือสนับสนุนกรณีเหตุการณ์ไม่ปกติ และศูนย์อำนวยการช่วยเหลือสนับสนุนกรณีเหตุการณ์ไม่ปกติ ระดับการไฟฟ้าเขต

บทที่ 4

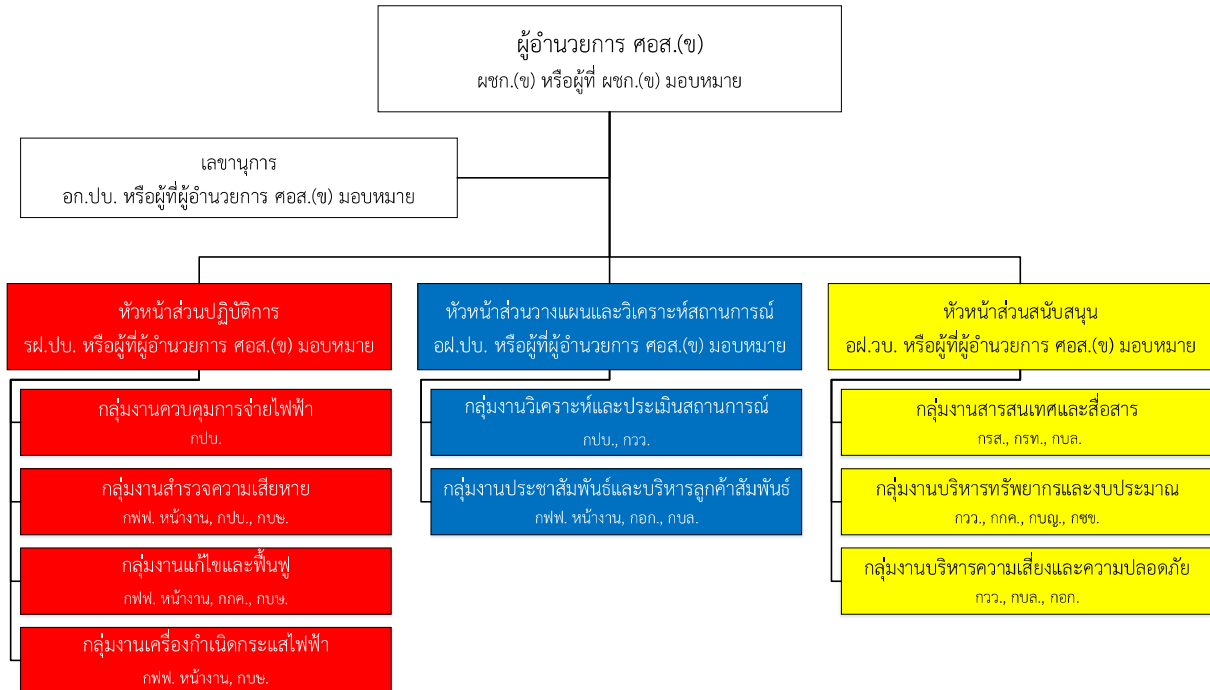
ศูนย์อำนวยการช่วยเหลือสนับสนุนกรณีเหตุการณ์ไม่ปกติ (ศอส.)

4.1 ขั้นตอนการขออนุมัติเปิด ศอส.(ข)

รูปที่ 4-1 แผนภูมิขั้นตอนการขออนุมัติเปิด ศอส.(ข)

4.2 แผนภูมิโครงสร้างของ คอส.(ข)

รูปที่ 4-2 แผนภูมิโครงสร้าง คอส.(ข)

4.3 บทบาทหน้าที่ของ ศอส.(ข)

ศูนย์อำนวยการช่วยเหลือสนับสนุนกรณีเหตุการณ์ไม่ปกติ ระดับการไฟฟ้าเขต หรือ ศอส.(ข) ทำหน้าที่อำนวยการ ควบคุมบังคับบัญชา กำกับดูแล ติดตามเฝ้าระวัง ป้องกัน เฝ้าระวังเหตุ ฟื้นฟู วิเคราะห์ประเมินสถานการณ์ ระดมสรรพกำลัง สนับสนุน รายงานสถานการณ์ บูรณาการข้อมูล และการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก พร้อมทั้งจัดทำคู่มือปฏิบัติการ กรณีเหตุการณ์ไม่ปกติระดับการไฟฟ้าเขต

4.3.1 ผู้อำนวยการ

ให้ผู้ช่วยผู้ว่าการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต หรือผู้ที่ ผู้ช่วยผู้ว่าการการไฟฟ้า ส่วนภูมิภาคเขต หรือ ผู้บัญชาการ ศอส. มอบหมาย ปฏิบัติงานในฐานะผู้อำนวยการ โดยมีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

- (1) สั่งการ ควบคุมบังคับบัญชา กำกับดูแล
- (2) ติดตามและรายงานสถานการณ์ พร้อมทั้งบูรณาการข้อมูลและการปฏิบัติงาน ร่วมกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้อง
- (3) อื่น ๆ ตามที่ผู้บัญชาการ ศอส. มอบหมาย

4.3.2 เลขานุการ

ให้ผู้อำนวยการกองปฏิบัติการ หรือผู้ที่ ผู้บัญชาการ ศอส. หรือผู้อำนวยการ ศอส.(ข) มอบหมาย ปฏิบัติงานในฐานะเลขานุการ โดยมีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

- (1) ประสานงาน รวบรวมข้อมูล และสรุปผลการปฏิบัติงานของส่วนงานต่าง ๆ เพื่อรายงานผู้อำนวยการ ศอส.(ข) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (2) อื่น ๆ ตามที่ผู้บัญชาการ ศอส. หรือผู้อำนวยการ ศอส.(ข) มอบหมาย

4.3.3 ส่วนปฏิบัติการ

ให้รองผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการและบำรุงรักษา หรือผู้ที่ ผู้บัญชาการ ศอส. หรือผู้อำนวยการ ศอส.(ข) มอบหมาย ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าส่วนปฏิบัติการ โดยประกอบด้วยกลุ่มงานดังนี้

- กลุ่มงานควบคุมการจ่ายไฟฟ้า รับผิดชอบโดย
 - กองปฏิบัติการ
 - แผนกควบคุมการจ่ายไฟ
- กลุ่มงานสำรวจความเสียหาย รับผิดชอบโดย
 - การไฟฟ้าชั้น 1-3 การไฟฟ้าสาขา การไฟฟ้าสาขาย่อย
 - กองปฏิบัติการ
 - แผนกจัดการงานสถานีไฟฟ้า 1
 - แผนกจัดการงานสถานีไฟฟ้า 2
- กองบำรุงรักษา
 - แผนกบำรุงรักษาอุปกรณ์สายส่งและระบบจำหน่าย
 - แผนกตรวจสอบและบำรุงรักษาระบบไฟฟ้า

- กลุ่มงานแก้ไขและฟื้นฟู รับผิดชอบโดย
 - การไฟฟ้าชั้น 1-3 การไฟฟ้าสาขา การไฟฟ้าสาขาย่อย
 - กองก่อสร้างและบริหารโครงการ
 - แผนก่อสร้างระบบไฟฟ้า
 - กองบำรุงรักษา
 - แผนบำรุงรักษาสถานีไฟฟ้า
 - แผนปฏิบัติการฮอทไลน์
- กลุ่มงานเครื่องกำเนิดกระแสไฟฟ้า รับผิดชอบโดย
 - การไฟฟ้าชั้น 1-3 การไฟฟ้าสาขา การไฟฟ้าสาขาย่อย
 - กองบำรุงรักษา
 - แผนควบคุมและบำรุงรักษาระบบผลิต

และมีหน้าที่ดังนี้

- (1) ติดตามสถานการณ์ เฝ้าระวัง ป้องกัน เฝ้าระวังเหตุ ควบคุมเหตุการณ์
- (2) สำรวจความเสียหาย แก้ไข ปรับปรุง และฟื้นฟู ระบบโครงข่ายไฟฟ้าที่ได้รับผลกระทบ
- (3) บูรณาการข้อมูลร่วมกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้อง
- (4) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานแจ้งเลขานุการ เพื่อรวบรวมนำเสนอผู้อำนวยการ คอส.(ข)
- (5) อื่น ๆ ตามที่ผู้บัญชาการ คอส. หรือผู้อำนวยการ คอส.(ข) มอบหมาย

4.3.4 ส่วนวางแผนและวิเคราะห์สถานการณ์

ให้ผู้บัญชาการฝ่ายปฏิบัติการและบำรุงรักษา หรือผู้ที่ ผู้บัญชาการ คอส. หรือผู้อำนวยการ คอส.(ข) มอบหมาย ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าส่วนวางแผนและวิเคราะห์สถานการณ์ ประกอบด้วยกลุ่มงานดังนี้

- กลุ่มงานวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ รับผิดชอบโดย
 - กองปฏิบัติการ
 - แผนวิเคราะห์และวางแผนการจ่ายไฟ
 - กองวิศวกรรมและวางแผน
 - แผนวางแผนระบบไฟฟ้า
 - แผนแผนที่ระบบไฟฟ้า

- กลุ่มงานประชาสัมพันธ์และบริหารลูกค้าสัมพันธ์ รับผิดชอบโดย
 - การไฟฟ้าชั้น 1-3 การไฟฟ้าสาขา การไฟฟ้าสาขาย่อย
 - กองอำนวยการ
 - แผนกกิจการสังคมและสิ่งแวดล้อม
 - กองบริการลูกค้า
 - แผนกลูกค้าสัมพันธ์

และมีหน้าที่ดังนี้

- (1) ติดตามสถานการณ์ รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และประเมินแนวโน้มเหตุการณ์
- (2) วางแผนการปฏิบัติงาน ประเมินความเสียหายและความต้องการทรัพยากร
- (3) รวบรวม ตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร และนำเสนอแนวทางการประชาสัมพันธ์
- (4) บูรณาการข้อมูลร่วมกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้อง
- (5) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานแจ้งเลขานุการ เพื่อรวบรวมนำเสนอผู้อำนวยการ คอส.(ข)
- (6) อื่น ๆ ตามที่ผู้บัญชาการ คอส. หรือผู้อำนวยการ คอส.(ข) มอบหมาย

4.3.5 ส่วนสนับสนุน

ให้ผู้อำนวยการฝ่ายวิศวกรรมและบริการ หรือผู้ที่ ผู้บัญชาการ คอส. หรือผู้อำนวยการ คอส.(ข) มอบหมาย ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าส่วนสนับสนุน ประกอบด้วยกลุ่มงานดังนี้

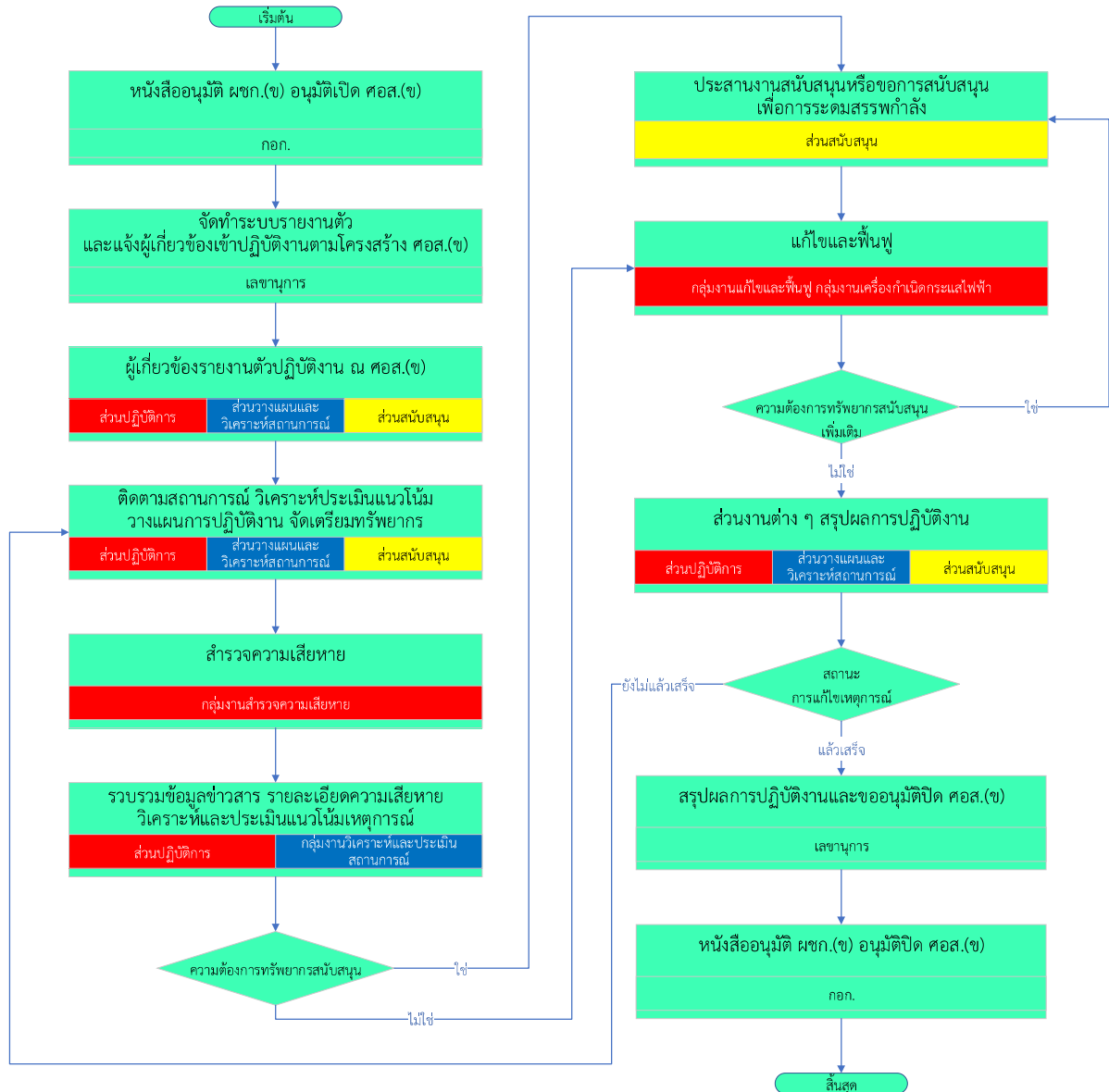
- กลุ่มงานสารสนเทศและการสื่อสาร รับผิดชอบโดย
 - กองระบบสื่อสาร
 - แผนกระบบสื่อสารและอิเล็กทรอนิกส์
 - แผนกระบบสื่อสารสำนักงาน
 - แผนกโครงข่ายเคเบิลใยแก้วนำแสง
 - แผนกสื่อสารสัญญาณความเร็วสูง
 - กองระบบสารสนเทศ
 - แผนกสารสนเทศด้านการจัดการองค์กร
 - แผนกปฏิบัติการเครือข่ายคอมพิวเตอร์
 - กองบริการลูกค้า
 - แผนกบริการธุรกิจโทรคมนาคม

- กลุ่มงานบริหารทรัพยากรและงบประมาณ รับผิดชอบโดย
 - กองวิศวกรรมและวางแผน
 - แผนมาตรฐานและทดสอบอุปกรณ์ไฟฟ้า
 - กองก่อสร้างและบริหารโครงการ
 - แผนยกยานพาหนะและเครื่องกล
 - กองบัญชี
 - แผนจัดซื้อและจัดจ้าง
 - แผนกติดตามและประเมินการปฏิบัติงาน
 - แผนการบริหารพัสดุ
 - กองซื้อขายไฟฟ้า
 - แผนงบประมาณ
- กลุ่มงานบริหารความเสี่ยงและความปลอดภัย รับผิดชอบโดย
 - กองวิศวกรรมและวางแผน
 - แผนความปลอดภัยและอาชีวอนามัย
 - กองบริการลูกค้า
 - แผนกแผนธุรกิจ
 - กองอำนวยการ

และมีหน้าที่ดังนี้

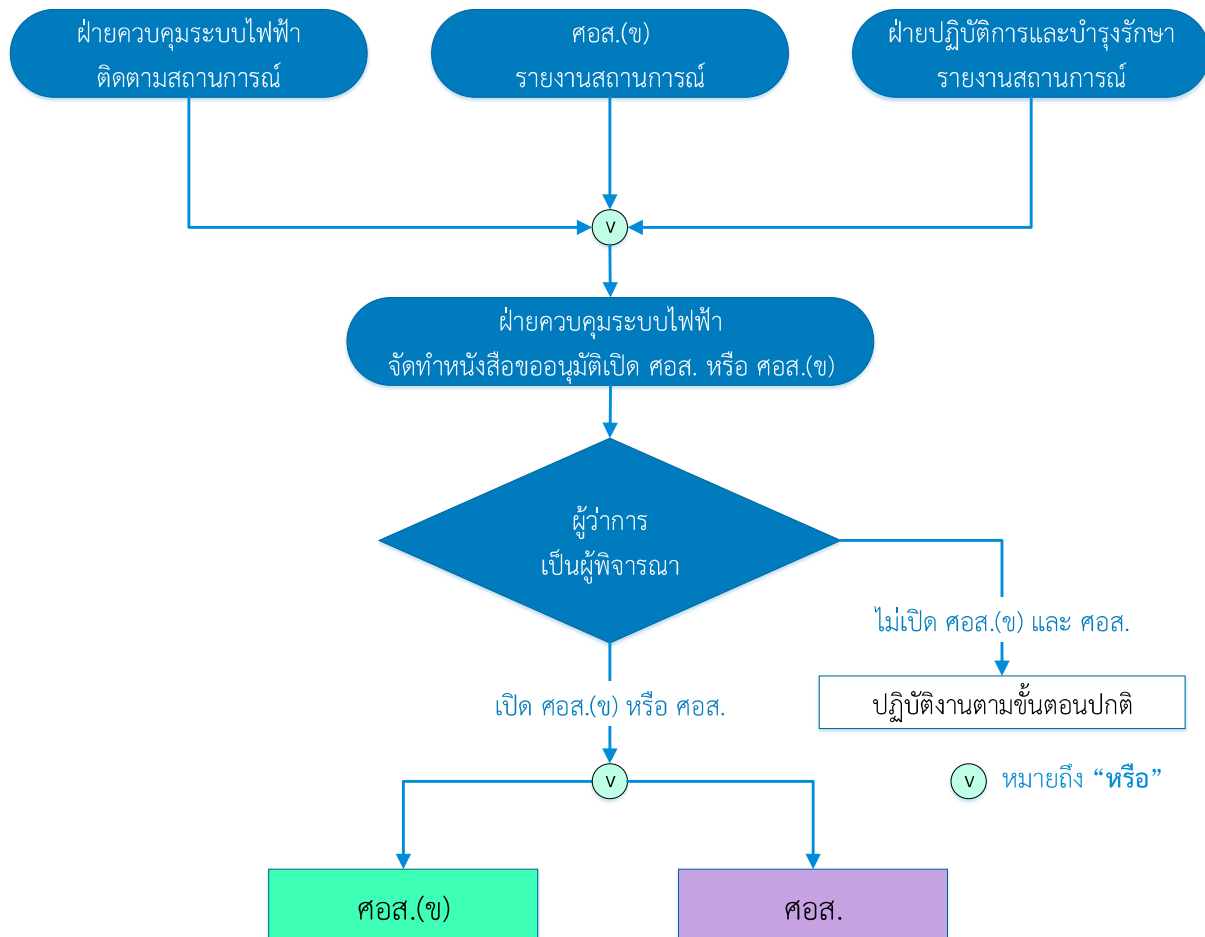
- (1) ติดตามสถานการณ์
- (2) จัดเตรียม จัดหา ขนส่ง ทรัพยากร อุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องยังชีพ อาหาร ยา เวชภัณฑ์ พร้อมทั้งสนับสนุนข้อมูลตามความต้องการ
- (3) ประสานงานสนับสนุนหรือขอการสนับสนุน เพื่อการระดมสรรพกำลัง
- (4) เตรียมความพร้อมในการจัดตั้งสถานที่ปฏิบัติงานสำรอง หรือจุดอพยพ พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกตามเห็นสมควร พร้อมทั้งรักษาความปลอดภัยของอาคารสถานที่
- (5) บำรุงการข้อมูลร่วมกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้อง
- (6) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานแจ้งเลขานุการ เพื่อรวบรวมนำเสนอผู้อำนวยการ คอส.(ข)
- (7) อื่น ๆ ตามที่ผู้บัญชาการ คอส. หรือผู้อำนวยการ คอส.(ข) มอบหมาย

4.4 ขั้นตอนกระบวนการปฏิบัติงานของ คอส.(ข)

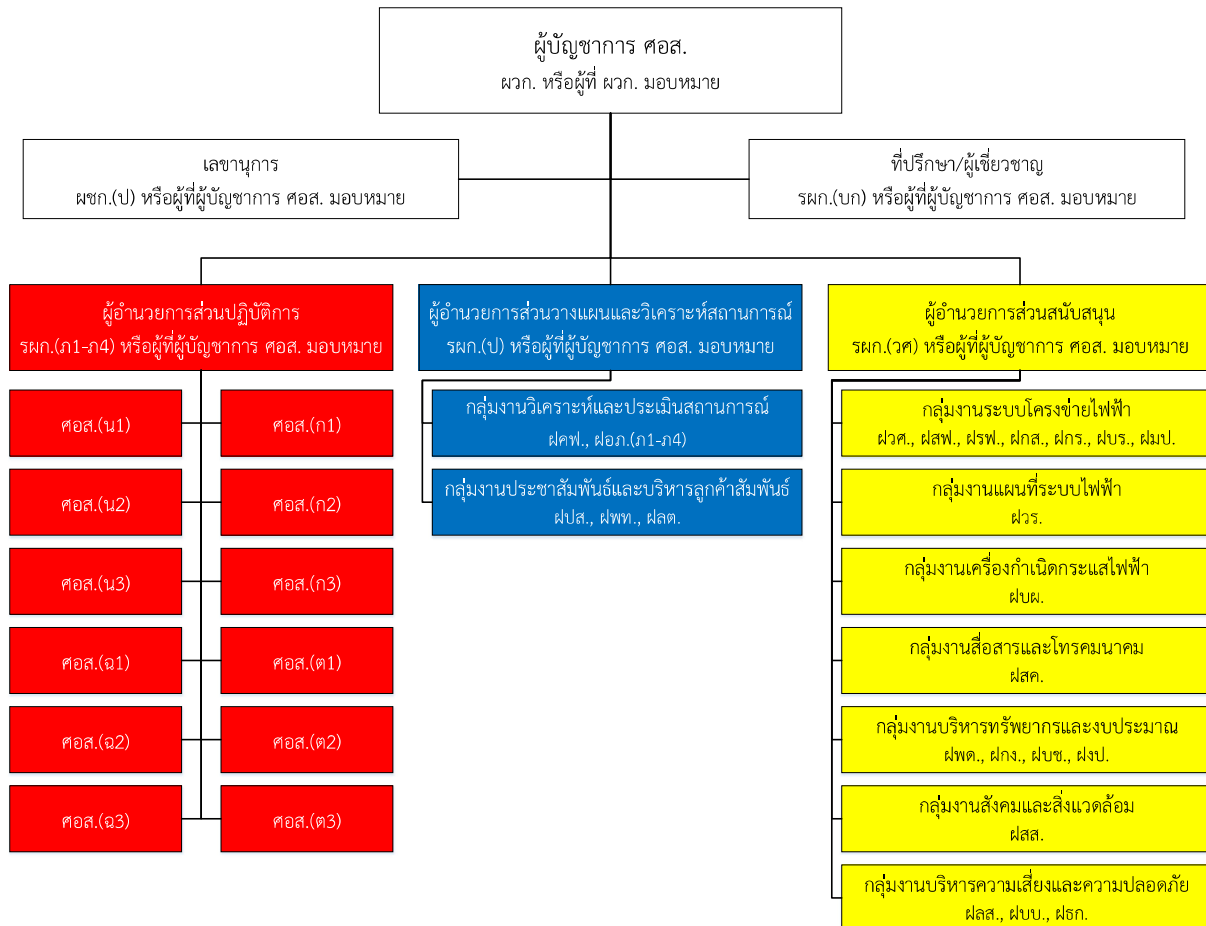
รูปที่ 4-3 แผนภูมิขั้นตอนกระบวนการปฏิบัติงานของ คอส.(ข)

4.5 ขั้นตอนการขออนุมัติเปิด ศอส.

รูปที่ 4-4 แผนภูมิขั้นตอนการเปิด ศอส.

4.6 แผนภูมิโครงสร้างของ คอส.

รูปที่ 4-5 แผนภูมิโครงสร้าง คอส.

4.7 บทบาทหน้าที่ของ ศอส.

ศูนย์อำนวยการช่วยเหลือสนับสนุนกรณีเหตุการณ์ไม่ปกติ หรือ ศอส. ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและกลยุทธ์การบริหารจัดการเหตุการณ์ไม่ปกติ ควบคุมบังคับบัญชา กำกับดูแล วิเคราะห์ประเมินสถานการณ์ ระดมสรรพกำลัง สนับสนุน รายงานสถานการณ์ พร้อมทั้งบูรณาการข้อมูลและการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกให้การปฏิบัติงานในภาวะไม่ปกติเป็นไปด้วยความเรียบร้อยมีประสิทธิภาพ

4.7.1 ผู้บัญชาการ

ให้ผู้ว่าการ หรือผู้ที่ผู้ว่าการ มอบหมาย ปฏิบัติงานในฐานะผู้บัญชาการ โดยมีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

- (1) กำหนดนโยบายและกลยุทธ์ในการบริหารจัดการเหตุการณ์ไม่ปกติ
- (2) สั่งการ ควบคุมบังคับบัญชา กำกับดูแล
- (3) บูรณาการข้อมูลร่วมกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง

4.7.2 ที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญ

ให้รองผู้ว่าการบริหารองค์กร หรือผู้ที่ ผู้บัญชาการ ศอส. มอบหมาย ปฏิบัติงานในฐานะที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญ โดยมีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

- (1) ให้คำแนะนำด้านข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- (2) ประสานงานขอรับการสนับสนุนที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภายนอก
- (3) อื่น ๆ ตามที่ผู้บัญชาการ ศอส. มอบหมาย

4.7.3 เลขานุการ

ให้ผู้ช่วยผู้ว่าการปฏิบัติการและบำรุงรักษา หรือผู้ที่ ผู้บัญชาการ ศอส. มอบหมาย ปฏิบัติงานในฐานะเลขานุการ โดยมีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

- (1) ประสานงาน รวบรวมข้อมูล และสรุปผลการปฏิบัติงาน เพื่อรายงาน ผู้บัญชาการ ศอส. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (2) อื่น ๆ ตามที่ผู้บัญชาการ ศอส. มอบหมาย

4.7.4 ส่วนปฏิบัติการ

ให้รองผู้ว่าการการไฟฟ้าภาค (ภ1-ภ4) หรือผู้ที่ ผู้บัญชาการ ศอส. มอบหมาย ปฏิบัติงานในฐานะผู้อำนวยการส่วนปฏิบัติการ โดยประกอบด้วยกลุ่มงานดังนี้

- ศอส.(ข) ทั้ง 12 แห่ง

และมีหน้าที่ดังนี้

- (1) ติดตามและรายงานสถานการณ์
- (2) ควบคุมบังคับบัญชา กำกับดูแล การปฏิบัติงานของ ศอส.(ข)
- (3) อื่น ๆ ตามที่ผู้บัญชาการ ศอส. มอบหมาย

4.7.5 ส่วนวางแผนและวิเคราะห์สถานการณ์

ให้รองผู้อำนวยการปฏิบัติการและบำรุงรักษา หรือผู้ที่ ผู้บัญชาการ คอส. มอบหมาย ปฏิบัติงานในฐานะผู้อำนวยการส่วนวางแผนและวิเคราะห์สถานการณ์ ประกอบด้วยกลุ่มงานดังนี้

- กลุ่มงานวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ รับผิดชอบโดย
 - ฝ่ายควบคุมระบบไฟฟ้า
 - ฝ่ายอำนวยการภูมิภาค (ภ1-ภ4)
- กลุ่มงานประชาสัมพันธ์และบริหารลูกค้าสัมพันธ์ รับผิดชอบโดย
 - ฝ่ายประชาสัมพันธ์
 - ฝ่ายวางแผนพัฒนาระบบสารสนเทศและสื่อสาร
 - ฝ่ายลูกค้าและการตลาด

และมีหน้าที่ดังนี้

- (1) ติดตามสถานการณ์ รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และประเมินแนวโน้มเหตุการณ์
- (2) วางแผนการปฏิบัติงาน ประเมินความเสียหายและความต้องการทรัพยากร
- (3) รวบรวม ตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร และนำเสนอแนวทางการประชาสัมพันธ์
- (4) บูรณาการข้อมูลร่วมกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้อง
- (5) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานแจ้งเลขานุการ เพื่อรวบรวมนำเสนอ ผู้บัญชาการ คอส.
- (6) อื่น ๆ ตามที่ผู้บัญชาการ คอส. มอบหมาย

4.7.6 ส่วนสนับสนุน

ให้รองผู้อำนวยการวิศวกรรม หรือผู้ที่ ผู้บัญชาการ คอส. มอบหมาย ปฏิบัติงานในฐานะผู้อำนวยการส่วนสนับสนุน ประกอบด้วยกลุ่มงานดังนี้

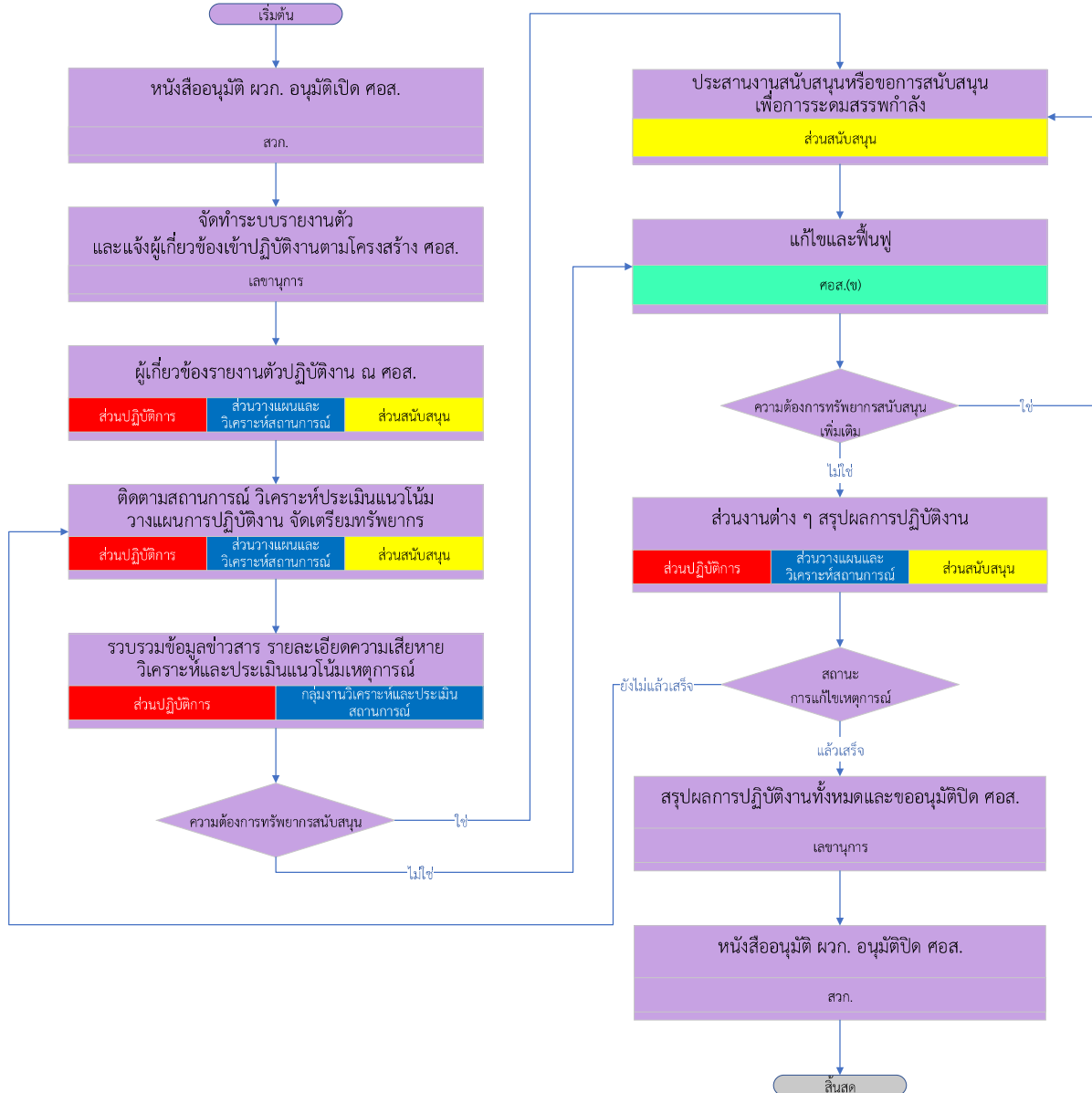
- กลุ่มงานระบบโครงข่ายไฟฟ้า รับผิดชอบโดย
 - ฝ่ายวิศวกรรม
 - ฝ่ายงานสถานีไฟฟ้า
 - ฝ่ายงานระบบไฟฟ้า
 - ฝ่ายก่อสร้างระบบไฟฟ้า
 - ฝ่ายก่อสร้างสถานีไฟฟ้า
 - ฝ่ายบำรุงรักษาสถานีไฟฟ้าและระบบไฟฟ้า
 - ฝ่ายระบบมิเตอร์และหม้อแปลง
- กลุ่มงานแผนที่ระบบไฟฟ้า รับผิดชอบโดย
 - ฝ่ายวางแผนระบบไฟฟ้า

- กลุ่มงานเครื่องกำเนิดกระแสไฟฟ้า รับผิดชอบโดย
 - ฝ่ายบำรุงรักษาระบบผลิต
- กลุ่มงานสื่อสารและโทรคมนาคม รับผิดชอบโดย
 - ฝ่ายสื่อสารและโทรคมนาคม
- กลุ่มงานบริหารทรัพยากรและงบประมาณ รับผิดชอบโดย
 - ฝ่ายพัสดุ
 - ฝ่ายการเงิน
 - ฝ่ายบัญชี
 - ฝ่ายงบประมาณ
- กลุ่มงานสังคมและสิ่งแวดล้อม รับผิดชอบโดย
 - ฝ่ายสังคมและสิ่งแวดล้อม
- กลุ่มงานบริหารความเสี่ยงและความปลอดภัย รับผิดชอบโดย
 - ฝ่ายกำกับดูแลและบริหารความเสี่ยง
 - ฝ่ายบริการทรัพยากรบุคคล
 - ฝ่ายธุรการ

และมีหน้าที่ดังนี้

- (1) ติดตามสถานการณ์
- (2) จัดเตรียม จัดหา ขนส่ง ทรัพยากร อุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องยังชีพ อาหาร ยาเวชภัณฑ์ พร้อมทั้งสนับสนุนข้อมูลตามความต้องการ
- (3) ประสานงานสนับสนุนหรือขอการสนับสนุน เพื่อการระดมสรรพกำลัง
- (4) เตรียมความพร้อมในการจัดตั้งสถานที่ปฏิบัติงานสำรอง หรือจุดอพยพพร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกตามเห็นสมควร พร้อมทั้งรักษาความปลอดภัยของอาคารสถานที่
- (5) บูรณาการข้อมูลร่วมกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้อง
- (6) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานแจ้งเลขานุการ เพื่อรวบรวมนำเสนอผู้บัญชาการ ศอส.
- (7) อื่น ๆ ตามที่ผู้บัญชาการ ศอส. มอบหมาย

4.8 ขั้นตอนกระบวนการปฏิบัติงานของ คอส.

รูปที่ 4-6 แผนภูมิขั้นตอนกระบวนการปฏิบัติงานของ คอส.

4.9 กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

4.9.1 กฎหมาย

- (1) พระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พ.ศ. 2503 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (2) พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522
- (3) พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535
- (4) พระราชบัญญัติเลื่อยโซยนต์ พ.ศ. 2545
- (5) พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550
- (6) พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551
- (7) พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554

4.9.2 ข้อบังคับ/ระเบียบ/คำสั่งการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

- (1) ระเบียบการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพาดสายและหรือติดตั้งอุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคมบนเสาไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พ.ศ. 2558
- (2) ระเบียบการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ว่าด้วยการเข้าชุดเครื่องยัดก้านัดไฟฟ้า พ.ศ. 2559
- (3) ระเบียบการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ว่าด้วยการนำชุดเครื่องยัดก้านัดไฟฟ้าไปสำรองจ่าย พ.ศ. 2559
- (4) ข้อบังคับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ว่าด้วยการจ้าง พ.ศ. 2543 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (5) ข้อบังคับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ว่าด้วยการซื้อ พ.ศ. 2543 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (6) ข้อบังคับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ว่าด้วยการจ่ายค่าเสียหาย หรือค่าช่วยเหลือเพื่อมนุษยธรรมให้แก่บุคคลภายนอก พ.ศ. 2564
- (7) คำสั่งการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ที่ พ.(ท) 4/2544 เรื่อง การจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงพิเศษให้แก่เจ้าหน้าที่ร่วมปฏิบัติงานให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
- (8) อนุมัติ ผวก. การดำเนินงานด้านงบประมาณ กรณีเหตุการณ์ไม่ปกติ ลงวันที่ 27 มกราคม 2560

4.9.3 แผน/คู่มือปฏิบัติ

- (1) แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558
- (2) แผนผนีกกำลังและทรัพยากรเพื่อการป้องกันประเทศ
- (3) แผนการจัดการและการสื่อสารในภาวะวิกฤต การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
- (4) แผนบริหารความเสี่ยง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

บทที่ 5

การขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ

คู่มือปฏิบัติการกรณีเหตุการณ์ไม่ปกติ ได้นำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 แผนฉนวนกำลังและทรัพยากรเพื่อการป้องกันประเทศ และแผนยุทธศาสตร์การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ที่มุ่งมั่นสู่ความเป็นองค์กรชั้นนำที่ทันสมัยในระดับภูมิภาค มุ่งมั่นให้บริการพลังงานไฟฟ้า และธุรกิจเกี่ยวเนื่อง อย่างครบวงจรที่มีประสิทธิภาพ เชื่อถือได้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน ดังคำขวัญ องค์กร “สว่างทั่วทิศ สร้างคุณภาพชีวิตทั่วไทย” มาเป็นกรอบแนวความคิดและแนวทางเพื่อบริหารจัดการ เหตุการณ์ไม่ปกติ โดยประกอบไปด้วย การป้องกัน การลดผลกระทบ การจัดการในภาวะฉุกเฉิน และการฟื้นฟู อย่างยั่งยืน ซึ่งการจะดำเนินการให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกหน่วยงาน เพื่อขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จึงได้กำหนดแนวทางการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

5.1 การเพิ่มศักยภาพบุคลากร

การเสริมสร้างและพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับคู่มือปฏิบัติการกรณีเหตุการณ์ไม่ปกติ รวมถึง การมีส่วนร่วมของทุกหน่วยงานในการขับเคลื่อน โดยการเพิ่มศักยภาพบุคลากร ปลูกฝังวัฒนธรรมองค์กรและ ความปลอดภัย การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และวินัย พร้อมทั้งสนับสนุนการฝึกซ้อมหรือฝึกอบรม เชิงปฏิบัติการ เพื่อเพิ่มทักษะในการปฏิบัติงานและสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่

5.2 การพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานในกรณีเหตุการณ์ไม่ปกติ

การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการเหตุการณ์ไม่ปกติก็เป็นอีกปัจจัย หนึ่งที่สำคัญที่จะส่งเสริมให้การปฏิบัติงานในกรณีเหตุการณ์ไม่ปกติ เป็นไปด้วยความรวดเร็วและ มีประสิทธิภาพ โดยการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาเก็บข้อมูลและประมวลผล เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ ในการปฏิบัติงานหรือสนับสนุนระดมสรรพกำลังในการปฏิบัติงานร่วมกันของทุกหน่วยงาน

5.3 งบประมาณและการเบิกจ่าย

การปฏิบัติงานตามคู่มือปฏิบัติการกรณีเหตุการณ์ไม่ปกติ ตั้งแต่การป้องกัน การลดผลกระทบ การจัดการในภาวะฉุกเฉิน การฟื้นฟูอย่างยั่งยืน รวมไปถึงการเพิ่มศักยภาพบุคลากร จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง มี งบประมาณรองรับการดำเนินงาน และมีการวางแผนด้านงบประมาณในแต่ละปีไว้อย่างชัดเจน

5.4 การทบทวนคู่มือปฏิบัติการกรณีเหตุการณ์ไม่ปกติ

การศึกษาค้นคว้าและวิจัย รวมไปถึงการศึกษาบทเรียนของเหตุการณ์ไม่ปกติที่เคยเกิดขึ้นในอดีต เพื่อให้ทราบข้อมูลและข้อเท็จจริงสำหรับนำไปปรับปรุงคู่มือปฏิบัติการกรณีเหตุการณ์ไม่ปกติ และการปรับปรุงข้อมูลรายละเอียดทรัพยากรบุคคล อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร เครื่องกำเนิดกระแสไฟฟ้า และยานพาหนะ ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอล้วนเป็นส่วนสำคัญอีกประการหนึ่งในการส่งเสริมให้การปฏิบัติงานในกรณีเหตุการณ์ไม่ปกติมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5.5 การบูรณาการกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก

ในภาพรวมของการบริหารจัดการเหตุการณ์ไม่ปกติ มีความจำต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประสานงานด้านการสนับสนุนระดมสรรพกำลังและทรัพยากร หากมีการประสานงานและร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานแล้วจะสามารถช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสามารถช่วยบรรเทาผลกระทบจากเหตุการณ์ไม่ปกติได้อีกด้วย

นิยามศัพท์

สาธารณภัย (Disaster) หมายถึง อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณสุข ไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย

ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งจะเกิดขึ้น และนำมาซึ่งอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์

การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง กระบวนการกำหนดลักษณะ ขนาด หรือขอบเขตของความเสี่ยงโดยการวิเคราะห์ภัยที่เกิดขึ้นและประเมินสถานะการเปิดรับต่อความเสี่ยง (exposure) ความเปราะบาง (vulnerability) และศักยภาพ (capacity) ในการรับมือที่อาจเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน การดำรงชีวิตและสิ่งแวดล้อม เป็นการวิเคราะห์ความน่าจะเป็นในการเกิดผลกระทบจากภัยในพื้นที่หนึ่ง ๆ มีประโยชน์ในการวางแผนเพื่อจัดการความเสี่ยงอย่างมีระบบ

ภัย (Hazard) หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดจากธรรมชาติหรือการกระทำของมนุษย์ที่อาจนำมาซึ่งความสูญเสียต่อชีวิต ทรัพย์สิน ตลอดจนทำให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ความล่อแหลม (Exposure) หมายถึง การที่ผู้คน อาคารบ้านเรือน ทรัพย์สิน ระบบต่าง ๆ หรือองค์ประกอบใด ๆ มีที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยและอาจได้รับความเสียหาย

ความเปราะบาง (Vulnerability) หมายถึง ปัจจัยหรือสภาวะใด ๆ ที่ทำให้สังคมขาดความสามารถในการปกป้องตนเอง ทำให้ไม่สามารถรับมือกับสาธารณภัย หรือไม่สามารถฟื้นฟูได้อย่างรวดเร็ว จากความเสียหายอันเกิดจากสาธารณภัย

ศักยภาพ (Capacity) หมายถึง ความสามารถที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งหรือความสามารถที่อาจจะพัฒนาต่อไปให้เป็นประโยชน์มากขึ้น

การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Reduction) หมายถึง แนวคิดและวิธีปฏิบัติในการลดโอกาสที่จะได้รับผลกระทบทางลบจากสาธารณภัยผ่านความพยายามอย่างเป็นระบบที่จะวิเคราะห์และบริหารจัดการปัจจัยที่เป็นสาเหตุและผลกระทบของสาธารณภัย เพื่อดำเนินนโยบาย มาตรการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ในการลดความล่อแหลม ลดปัจจัยที่ทำให้เกิดความเปราะบาง และเพิ่มศักยภาพในการจัดการปัญหา

การป้องกัน (Prevention) หมายถึง มาตรการหรือแนวทางต่าง ๆ ที่จัดทำเพื่อขจัดผลกระทบที่เกิดจากสาธารณภัยที่อาจเกิดกับบุคคลหรือทรัพย์สินให้หมดไปอย่างสิ้นเชิง

การลดผลกระทบ (Mitigation) หมายถึง ปฏิบัติการลดผลกระทบทางลบโดยตรงของภัยที่เป็นอันตรายต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากผลกระทบทางลบของภัยโดยมากไม่สามารถขจัดให้หมดไปอย่างสิ้นเชิงแต่ขนาดและความรุนแรงของความเสียหายสามารถลดทอนลงได้จากการดำเนินนโยบายและ กิจกรรมต่าง ๆ

การเตรียมความพร้อม (Preparedness) หมายถึง ความพยายามในการเตรียมการรับมือกับสาธารณภัย มุ่งเน้นกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้คนมีความสามารถในการคาดการณ์ เฝ้าระวังเหตุ และจัดการกับผลกระทบจากสาธารณภัยอย่างเป็นระบบ หากมีการเตรียมความพร้อมได้ดีจะทำให้สามารถดำเนินการต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมทั้งในช่วงก่อน ระหว่าง และหลังการเกิดสาธารณภัย

การจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management) หมายถึง การจัดระบบและบริหารจัดการทรัพยากรและความรับผิดชอบเพื่อเผชิญเหตุการณ์ฉุกเฉินทุกรูปแบบ

การเผชิญเหตุ (Response) หมายถึง มาตรการหรือการปฏิบัติการต่าง ๆ ที่ควรเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและทัน่วงทีเพื่อรักษาชีวิตและให้ความช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ขั้นพื้นฐานแก่ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากเหตุการณ์สาธารณภัย

การบรรเทาทุกข์ (Relief) หมายถึง การให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นในทันทีที่เกิดสาธารณภัยเพื่อรักษาชีวิตและตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานให้ผู้ประสบภัยสามารถดำรงชีพอยู่ได้

การฟื้นฟู (Recovery) หมายถึง การปรับสภาพระบบสาธารณูปโภค การดำรงชีพ และสภาวะวิถีความเป็นอยู่ของชุมชนที่ประสบภัยให้กลับสู่สภาวะปกติ หรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นกว่าเก่าตามความเหมาะสม โดยการนำเอาปัจจัยต่าง ๆ ในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยเข้ามาช่วยในการฟื้นฟูด้วย (Build back better) หมายถึง การซ่อมสร้าง (Reconstruction) และการฟื้นฟูสภาพ (Rehabilitation)

การฟื้นฟูสภาพและการซ่อมสร้าง (Rehabilitation and Reconstruction) หมายถึง การฟื้นฟูโครงสร้างและสิ่งก่อสร้างที่ได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์สาธารณภัยให้กลับมาสู่สภาพที่สามารถใช้งานได้ดังเดิม

ระบบการบัญชาการเหตุการณ์ (Incident Command System) หมายถึง หน่วยบัญชาการที่ทำหน้าที่รับผิดชอบการจัดการเหตุการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้นในภาพรวม และประกอบด้วยผู้บัญชาการเหตุการณ์และเจ้าหน้าที่สนับสนุนที่ได้รับการมอบหมาย

การบัญชาการ (Command) หมายถึง การทำหน้าที่อำนวยความสะดวก สั่งการหรือการควบคุมโดยอาศัยอำนาจที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนในกฎหมาย กฎระเบียบหรืออำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบ

การบัญชาการร่วม (Unified Command) หมายถึง การประยุกต์ใช้ระบบบัญชาการเหตุการณ์ เมื่อมีหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการจัดการเหตุฉุกเฉินที่เกิดขึ้นมากกว่าหนึ่งหน่วยงาน หรือเมื่อเหตุฉุกเฉินที่เกิดขึ้นขยายตัวข้ามขอบเขตอำนาจหน้าที่ทางการเมือง หน่วยงานต่าง ๆ จะทำงานร่วมกันผ่านตัวแทนของแต่ละหน่วยงานที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นสมาชิกในหน่วยบัญชาการร่วม

ระบบโครงข่ายไฟฟ้า (Power Network System) หมายถึง ระบบส่งพลังงานไฟฟ้าหรือระบบจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

ระบบโครงข่ายสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Network) หมายถึง ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

เหตุการณ์ไม่ปกติ (Incident) หมายถึง สาธารณภัยหรือเหตุการณ์อื่น ๆ อันก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบโครงข่ายไฟฟ้าในความรับผิดชอบของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

ศอส. หมายถึง ศูนย์อำนวยการช่วยเหลือสนับสนุนกรณีเหตุการณ์ไม่ปกติ

ศอส.(ข) หมายถึง ศูนย์อำนวยการช่วยเหลือสนับสนุนกรณีเหตุการณ์ไม่ปกติ ระดับการไฟฟ้าเขต

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
PROVINCIAL ELECTRICITY AUTHORITY

สว่างทั่วทิศ สร้างคุณภาพชีวิตทั่วไทย

200 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

www.pea.co.th